

Dimostrendis

Filodendron

PIESĂ ÎN DOUĂ ACTE

PSR 2814/7

BIBLIOTECA
INSTITUTULUI
DE ISTORIA

www.cimec.ro

IOANA	— 42 de ani
ANTON	— 22 de ani, fiul ei
ELENA	— 18 ani, fata ei
LEONIDA	— 26 de ani, logodnicul Elenei
MIHAI	— 46 de ani, prieten al casei
BĂTRINUL PETRE	— vânzător de pământ pentru flori
SANS-RIVAL	— 35 de ani, hoț modern
POLIȚISTUL	— 35 de ani
BĂTRINUL PAVEL	— hoț de flori, seamănă foarte mult cu bătrînul Petre. (Același actor.)

A C T U L Î N T Î I

Sufragerie spațioasă de casă veche. În fund, un geamlic care dă într-o verandă. La stînga, ușa care duce spre celelalte camere ale casei. La dreapta, în față, altă ușa care duce spre vestiar. Mobilă veche. La peretele din dreapta, o oglindă lunguiață, mare, veche — cu „ape”. Atmosferă de familie, care sugerează ceva învechit.

La stînga, în față de tot, o glastră imensă cu un filodendron bătrîn. Planta s-a întins ca o iederă Trunchiul subțire, lunguiet și noduros, se întinde de-a lungul peretelui din stînga, prins de cuie cu sfori. Are multe frunze. Rădăcinile aeriene — negre și uscate — atîrnă ca niște bice, sau ca niște tentacule. Domină încăperea. Tot în față, mai există cinci glaste cu filodendroni de diferite dimensiuni.

Pendula veche din perete bate ora 5. deși arată 7. Masa e pusă. Anton stă la masă și bate cu furculița pe farfurie, însoțind bătăile ceasului. E nerăbdător. Pe ușa din stînga apare Ioana. E o femeie încă frumoasă. Părul ei e negru, însă ici-colo parcă e tras violent cu vopsea albă

IOANA (*de la ușă*): A bătut cinci, ori mi s-a părut?

ANTON: A bătut... cinci; deci e șapte.

IOANA: Dar ce-i cu Elena de întîrzie în ultimul timp?

ANTON: Ce să fie? E cu Leonida, mamă.

(*Atmosfera e încărcată. Există o tensiune pe care încearcă s-o ascundă unul altuia. Ioana consultă un termometru prins de perete, sub filodendron.*)

IOANA: Ai deschis fereastra, Anton?

ANTON: Nu, n-am deschis-o...

IOANA: Parcă-i curent... Mă gîndesc să nu...

ANTON: Fii fără grijă, nu i se poate întîmpla nimic rău.

IOANA: Ai uitat, data trecută... l-a tras curentul și...

ANTON: Un accident... Bătea un vînt puternic dinspre mare în ziua aceea.

IOANA: Leonida deschisese fereastra, nu?

ANTON: Așa se pare, deși el neagă.

IOANA: Leonida nu e atent... Ai zice că o face dinadins...

ANTON: Nu s-a obișnuit încă...

IOANA (*cu reproș accentuat*): Ți-am spus că l-am prins fumînd?

ANTON: Aici?!

IOANA (*ca despre ceva îngrozitor*): Da, da — aici! „N-are să pățească nimic, zice, după o singură țigară.”

ANTON: Lasă, o să se obișnuiească și el. Cu fumatul îi venise greu și lui Mihai.

IOANA: Da, dar ai văzut că Mihai s-a lăsat de fumat, tocmai ca să nu fumeze în această odaie.

ANTON: Ce vrei, mamă, Mihai e de-al casei, știe ce înseamnă pentru noi acest...

IOANA: Da, oricum... Leonida e un străin. Nu-l agreează...

ANTON: E... Nu putem să-l acuzăm.

IOANA: Ascultă-mă pe mine! Am impresia că nu-l privește cu ochi buni.

(*Pauză.*) Tu mîncă dacă vrei... Pune-ți salată de pădărie și am să-ți aduc și sardele prăjite. (*Îeșind.*) Ciudat... e răcoare, de parcă ar fi deschis cineva fereastra.

ANTON (*reținut*): Ți-am mai spus că n-am deschis-o.

IOANA (*din bucătărie*): Bine, bine, nu te-am acuzat...

(*Anton își pune salată în farfurie. Aruncă o privire spre ceas, apoi spre filodendron. Storce lămiie peste salată.*)

IOANA (*intră, aducând o farfurie cu sardele prăjite*): Sint foarte proaspete... Azi după-amiază au tras năvodul... la Cap Sunion... Mai miros a mare. (*Îi pune în față farfuria. Se așază. Privește ceasul. Pornește să spună ceva, dar renunță. După ce-l privește tăcută pe Anton.*) Doar știe că astăzi e rîndul ei... Trebuie să-i ia temperatura... să-i dea doctoria...

ANTON: Vine ea... (*Mănincă.*)

IOANA: Ai fost la proces?

ANTON: Fost... Știi că îi urmăresc toate procesele.

IOANA: S-a pronunțat sentința?

ANTON: Au fost condamnați cu toții...

IOANA (*cu interes prost ascuns*): Mihai cum arăta?

ANTON (*entuzias*): Ca întotdeauna — inegalabil! Poți sta ore întregi să-l auzi pledînd. Păcat că...

IOANA: Păcat că...?

ANTON: Nimic...

(*Pauză.*)

IOANA: Și Elena asta! Să știi că ar trebui și tu să-i vorbești lui Leonida... Să-i explici obiceiurile casei.

ANTON (*ușor enervat*): Încă nu s-a obișnuit. Cînd o să se instaleze la noi cu Elena, ce o să facă? — o să se supună...

IOANA (*impresie neplăcută*): O să se „supună“?

ANTON (*corectare tardivă*): Adică... o să intre și el ia rînd cu noi...

IOANA (*ofensată*): Ai zis „o să se supună“.

ANTON (*deși ar vrea să dea o replică usturătoare*): Am zis și eu, așa...

IOANA: Să știi, Anton, în ultima vreme nu-mi place... Nu-mi place cum vorbești. Și tu, și Elena...

ANTON: Dar cum vorbim, mamă, cum vorbim?

IOANA: Nu știi, nu pot să spun exact... bănuiesc unele insinuări... Știi și eu?!

ANTON: Ce fel de insinuări? Ți se pare, mamă.

IOANA (*vrea să fie exactă*): Am zis „bănuiesc“... nu sînt sigură.

ANTON: Ești obosită. Te obosește munca... broderiile...

IOANA (*nespus de mirată*): Știi că bro-

deriile mele cu filodendron nu le mai cumpără nimeni? Da, da — nimeni! Nu le mai vrea nimeni! Cînd s-a mai pomenit așa ceva? Țin minte, era o vreme cînd toată lumea cerea broderiile cu filodendron. Și acum, nimeni! Unde s-a mai auzit una ca asta! Ce repede uită oamenii, Doamne, ce repede!

ANTON: Oamenii mai cer și *altceva*.

IOANA (*ofensată*): Vorbești de parcă ai fi de acord cu ei...

ANTON (*deși este de acord „cu ei“*): Nici gînd...

IOANA: Mai știi?! (*Adică „m-aș aștepta la orice“. După o pauză.*) Nu găsești că e o tensiune în casă? O tensiune inexplicabilă...

ANTON (*deși „găsește“*): Nu, nu gădesc...

IOANA: Mai știi?!

ANTON: Nu, mamă, totul e bine, ca mai înainte... Nu s-a schimbat nimic.

(*Se aude soneria.*)

IOANA: Uite-o că a venit!

(*Se duce să deschidă. Se aude vocea ei: „Tu ești, Mihai?“ și vocea unui bărbat: „Bună seara, Ioana.“ Intră Ioana cu Mihai. E un bărbat binefăcut, frumos: flăcău bătrîn. Costum bine croit, „la dungă“, cu batistă albă în buzunar. E tot timpul distrat, pare că se gîndește la altceva. În relațiile sale cu Ioana, încearcă să ascundă căldura și dragostea ce o simte față de ea. La fel și Ioana. Unul ocolește privirea directă a celuilalt. Sub frazele obișnuite se ascund niște cuvinte pe care n-au avut curajul să și le spună și, poate, n-or să aibă niciodată acest curaj.*)

IOANA: Credeam că este Elena.

MIHAI: Cum, n-a venit încă Elena?

Bună seara, Anton.

ANTON: Bună seara, Mihai.

MIHAI: Văd că nu sînteți gata. Să știți că în jumătate de oră ar trebui să plecăm. Concertul începe la 8.

IOANA: Avem tot timpul... acuși vine și Elena. Să-ți dau o gustare?

MIHAI: Ca să fiu sincer...

IOANA: Avem salată de păpădie și sardele prăjite. Foarte proaspete. După-amiază au scos năvodul. Săreau în tîgăie!

MIHAI: Nu te refuz. (*Își bate buzunarele: gest reflex al fumătorilor cînd își caută chibriturile.*)

IOANA (*care l-a observat — ride*): Iar?

ANTON (*ride și el*): De atîția ani te-ai lăsat de fumat și... (*Imită gestul.*)

IOANA : Să-ți aduc sardеле. (Iese.)
MIHAI (rida, așezindu-se) : Reflexele, băiatule. Nu nicotina te înrobește, cât aceste obiceiuri mici... sunetul chibriturilor... aprinsul, băterea țigării de unghie... Știu și eu ?!

ANTON : Aceste mici mari obiceiuri.
MIHAI (își pune salata) : Dar cum de n-a venit Elena ?
ANTON : O să vină, nu scapă ea concertul.

MIHAI : Nu despre asta era vorba. Știam că era rindul ei astăzi...

ANTON : „De gardă” sint eu. Elena ar trebui doar să-i ia temperatura și să-i dea doctoria.

MIHAI : Eu cînd sint „de gardă” ?
ANTON (consultă o listă care se află prinsă cu o piuneză de peretele din stînga) : Marți... adică miine.

MIHAI : Vezi, miine n-am să pot... trebuie să mă duc... Adică trebuie să ne ducem să vizităm casa aceea.

ANTON (cu un creion, care atîrnă de o sfornică, corectează lista) : Atunci miercuri, miine o punem pe Elena.

MIHAI (a început să mănînce) : Da, bine... Miercuri sint liber.

ANTON (brusc) : Știi că mi-a plăcut astăzi la proces ?

MIHAI : Ai fost la proces ?

ANTON : De cînd m-am înscris la științele juridice, am urmărit toate procesele tale.

MIHAI : Și ce ți-a plăcut azi ?

ANTON : Nu știu dacă mi-a plăcut sau nu... Poate nu e bine ales acest cuvînt : „plăcut”. În orice caz, mi-a venit în gînd...

IOANA (intră, aducînd o farfurie) : Sint foarte proaspete, din Sunion, azi după-amiază au tras năvodul. Miroș a alge ! (Pune farfuria în fața lui Mihai.) Să știi, Mihai, ar trebui să vorbești și tu cu Elena să nu mai întîrzie. Pe tine te ascultă.

ANTON (înfeșător) : Între noi fie vorba, nu-i ora să ne adunăm acasă.

IOANA : Știi foarte bine că de atîția ani...

ANTON : Tocmai pentru că „de atîția ani”.

MIHAI (ca să schimbe tema discuției) : Spuneai ceva despre proces.

IOANA : Ai fost la proces ?

ANTON : Ți-am spus doar...

IOANA : Oh, da... (Către Mihai.) Nu lasă să-i scape nici un proces de-al tău !

MIHAI (către Anton) : Și la ce te-ai gîndit ?

ANTON : N-are importanță...

IOANA : Poftim, așa face. Incepe o frază și apoi : „n-are importanță”.

ANTON (cu un ton repezit din cauza replicii Ioanei) : M-am gîndit că este frumos să pierzi toate procesele la care pledezi !

MIHAI (se întoarce brusc spre el, Remarca nu-i face plăcere. Se caută în buzunar) : Nu toate...

ANTON (reîntră în tonul normal) : Am urmărit procesele tale. Un fel de seminar...

MIHAI (insistă, apărîndu-se) : Nu toate !
IOANA (aruncă o privire spre pendulă) :

Cum a trecut timpul... (Apoi, despre filodendron.) Nu-i așa că nu poate să...

ANTON (constată) : În patru ani ai cîștigat numai patru procese.

IOANA : Anton, ce înseamnă asta ?

ANTON : Dar nu vorbesc de rău, mamă.

MIHAI (ușoară ironie) : Nu mă acuză, mă laudă !

ANTON (repede, cu căldură — își dă seama că l-a jignit fără să vrea) : Da, desigur. Spun că este frumos să știi că ai să pierzi procesul, că împricinatul pe care îl aperi va fi condamnat și să pledezi totuși cu pasiunea și cu argumentația lui Mihai !

IOANA : De cînd l-a apărat pe tatăl tău, Mihai a jurat să-i apere numai pe cei nevinovați.

ANTON : De altfel, asta ține și de jurământul profesional al avocaților.

MIHAI : Vrei să lăsăm această discuție ?

ANTON : Nu înainte de a constata că n-ai înțeles ce am vrut să spun.

MIHAI : Te-am înțeles foarte bine, și să nu crezi că m-am supărat.

IOANA (tare) : Dacă îți spune să te oprești, oprește-te !

ANTON (insistă) : Am constatat numai că ceea ce faci tu este eroism ! Acum, da, am terminat !

MIHAI : Eroism...

IOANA (către Mihai) : L-ai înțeles, nu ? Asta a vrut să spună...

MIHAI (cu gîndul în altă parte) : Da... l-am înțeles... Din primul moment.

IOANA : Atunci ?... („Atunci pentru ce te-ai supărat ?”)

MIHAI : Vezi... pentru că... pentru că nu știu dacă e tocmai eroism...

IOANA : Mihai ! Tu care...

(Se aude soneria. Anton se duce să deschidă.)

ELENA (vocea ei) : Am întîrziat, nu ?

LEONIDA (vocea lui) : Bună seara, Anton.

ELENA (intră ca un taifun. E o fată tânără, veselă, ușor exaltată. E roman-

- tică, dar și foarte realistă; visătoare, dar ăstul de aterizat. Parcă ar vrea să zboare și cineva o tot trage în jos): Bună seara! Vă rog, vă rog, fără murte! Bună seara, mamă! (*O sărută pe Ioana.*) Bună seara, Mihai! (*Il sărută.*) Să nu mă certati! Vă rog să nu mă certati și vă jur pe toți zeii antici, pe toți zeii moderni și pe toți care se vor descoperi de-acum înainte, că n-am să mai întirzii! În două minute totul va fi în ordine, iar eu gătită pentru concert! (*Își aruncă jacheta de lină pe un scaun și se duce la filodendron.*)
- LEONIDA: Vina e a mea, să știți. Eu am reținut-o și...
- IOANA (*nu-i prea place tinăru*): Se înțelege de la sine... Elena, de capul ei, niciodată n-ar fi...
- ELENA: Ei, și tu, mamă... (*La termometrul care se află la rădăcina filodendronului.*) Cine a deschis fereastra?
- IOANA: Ai văzut? Am întrebat și eu.
- MIHAI: A scăzut temperatura din cameră?
- ELENA: Cu două grade! A deschis cineva fereastra?
- ANTON (*răstit*): Dacă te referi la mine, nu!
- IOANA: Nu-mi place cum vorbiți... nu-mi place...
- ELENA: Am întrebat cine a deschis fereastra.
- ANTON: Am mai fost întrebat astăzi.
- IOANA: Ce vrei să spui?
- ANTON: Dar de ce, mamă, să vreau să spun altceva decât ceea ce spun?
- IOANA: Nu știu... Am această impresie.
- ANTON: Ei, poftim: am și eu impresia că mă bănuți că aș fi deschis fereastra.
- ELENA: Deci, ai vrut să spui altceva decât ceea ce ai spus!
- MIHAI: Ca o glumă, e bună. Zău... ca o glumă! (*Și ca să schimbe tema.*) Șezi, Leonida.
- LEONIDA: Mulțumesc. Dar nu plecăm?
- IOANA: Mă duc să mă pregătesc și eu. (*Iese.*)
- ELENA (*către Leonida*): Șezi, dacă îți se spune! Dar unde-i sulful? Oh, iată-l. (*A găsit o cutie cu sulf lângă gâstră.*)
- ANTON: Trebuie să mîncați.
- ELENA: Am gustat ceva cu Leonida, la un restaurant.
- LEONIDA: Da... sigur...
- ELENA (*începe să șteargă frunzele filodendronului. După ce le șterge cu o cârpă, pune o perie în cutia cu sulf și o aplică pe fiecare frunză*): Am mînecat și noi sardele prăjite și am băut „Uzo-Sans-Rival“. Pentru întia oară
- am fost la restaurant, adică, pentru întia oară fără voi... și-am băut „Uzo-Sans-Rival“! Ah! Ați auzit? Se zice că în cartierul nostru și-a făcut apariția primejdiosul răufăcător Sans-Rival! Așa se vorbea la restaurant. Numai despre el se vorbea.
- MIHAI: Am auzit de el.
- ELENA: Se spune că nu fură lucruri de valoare.
- MIHAI: Unii zic că e un alcoolic înrăit...
- ELENA: Da' de unde...
- LEONIDA: Se mai spune că e un hoț care se mulțumește cu puțin.
- MIHAI: Știu... Asta e chiar una din poreclele lui... „Se-mulțumește-cu-puțin“.
- ANTON: Eu am auzit că e nebun.
- ELENA: L-ai făcut și nebun!
- ANTON: Eu „l-am făcut“? Așa se spune: un maniac...
- LEONIDA: E în stare să atace în plină zi un restaurant, să riște, ca să fure o singură sticlă de „Uzo-Sans-Rival“.
- ELENA (*se urcă pe o scară dublă ca să ajungă la frunzele de sus*): Gata! Mai am astea de sus și isprăvesc.
- ANTON: Mă duc să-mi cumpăr țigări, să am, că tot rămîn singur...
- LEONIDA: Îți dau eu citeva. (*După ce a căutat în buzunare.*) Nu am decât două-trei. Dar tu nu vii la concert?
- ANTON (*de la ușă, enervat*): Încă n-ai aflat că cineva trebuie să stea cu filodendronul? Nu te-ai obișnuit?
- ELENA: Lasă-l în pace... a stat și el.
- LEONIDA: Ba da. M-am obișnuit... („din păcate“.)
- (*Anton iese, Elena strigă după fratele ei.*)
- ELENA: Nu te mai lega de el! Dacă ai să aduci și tu în casă mireasă, n-am să-i las un fir de păr pe cap! O chelesc! Să știi!
- MIHAI (*ride*): Vai ce rea ești! Vai, ce rea!
- ELENA: Fiară! (*Către Leonida.*) Dă-mi sulful. (*Leonida se execută.*) Nu te uita în sus!
- LEONIDA: Nu mă uit.
- MIHAI: Știi... S-a făcut o mică schimbare în program. Miine n-am să pot să fiu *de gardă* la filodendron.
- ELENA (*necăjită*): Și, firește, am să fiu eu.
- MIHAI: Păi... Anton o să stea astăzi. Ați avut vreun program pentru miine?
- LEONIDA: Nu s-ar putea să nu... Dacă îl lăsăm așa... o seară, nu cred să...
- ELENA: Nu știi ce spui. Doar dacă Mihai...

- MIHAI: Îmi pare rău. Aoș sta cu plăcere... Știi doar... Dar Ioana și cu mine trebuie să mergem să vedem locuința pe care o veți primi în schimbul acesteia.
- ELENA: Dacă-i pentru casă, mă sacrific! Și jur să stau de gardă treizeci de zile la rînd!
- LEONIDA (*scoate o țigară*): Ca să nu răcească filodendronul!
- ELENA (*cu reproș*): Leonida!
- LEONIDA: Să știi că n-am spus-o cu ironie... (*Se caută prin buzunare după chibrituri.*)
- ELENA: Asta ți-ar mai lipsi...
- MIHAI (*același gest — ar vrea să-i aprindă țigara*): Am uitat... N-am... Dar nici dumneata nu trebuie să fumezi aici... Dacă vrei, te duci la bucătărie.
- LEONIDA: Cunosc lecția.
- ELENA: De dragul filodendronului, Mihai a sacrificat țigara.
- LEONIDA (*pune țigara în buzunar, privind-l pe Mihai*): Numai țigara?
- MIHAI (*nu știe cum să interpreteze fraza, deși știe că a mai sacrificat ceva*): Mda... Odată ce nu pot fuma cînd vin aici... m-am lăsat de tot.
- ELENA (*tăios — ca să-l silească să tacă*): Leonida, ajută-mă să mut scara!
- LEONIDA (*împinge scara, fără ca Elena să fi coborît*): Știiți la ce m-am gîndit astăzi la proces?
- MIHAI: Ai fost la proces?
- ELENA (*către Leonida*): Nu te uita sus!
- LEONIDA: Bine, bine, nu mă uit. Nici n-am ce vedea...
- ELENA: Ba ai ce, dar nu-i voie...
- MIHAI: Ai zis că ai fost la proces...
- ELENA (*care, probabil, a mai avut o discuție cu Leonida asupra acestei teme și vrea s-o evite*): Știi că a început să vină la procesele tale? Și zice că pledezi admirabil!
- LEONIDA (*acru*): Lasă-mă s-o spun eu.
- MIHAI (*către Leonida*): Și la ce te-ai gîndit?
- ELENA (*intervine din nou, mai hotărîtă*): Zice că argumentația ta este totdeauna atît de solidă, atît de neatacat, da, da, de neatacat, încît...
- LEONIDA: Fii atentă să nu mă stropești cu sulf.
- MIHAI: Lasă-l să spună la ce s-a gîndit.
- ELENA (*o ultimă încercare disperată, aproape plîngînd de ciudă că nu poate opri discuția*): Zice că, atunci cînd te aude pledînd cu atîta ardoare, punînd atîta suflet în fiecare cuvînt...
- LEONIDA (*o intrerupe, pronunțînd primul cuvînt foarte tare*): M-am gîndit... (*și repetă mai calm*), m-am gîndit că e îngrozitor să pierzi toate procesele.
- MIHAI: Nu toate.
- ELENA (*găsește altceva*): V-am spus despre răufăcătorul acela, despre Sans-Rival? Se zice că omul acesta...
- MIHAI (*ușor enervat*): Mai las-o cu Sans-Rival!
- LEONIDA: Trebuie să fiți foarte trist, domnule Mihai.
- MIHAI (*foarte trist*): Trist? Ce vorbă... Auzi...
- ELENA (*gata să plîngă*): Trei frunze mai am!
- LEONIDA: E îngrozitor să știi că omul pe care ești chemat să-l aperi...
- ELENA (*către Leonida — cumplită*): Mihai e mindru! (*Caută alt cuvînt, dar îl spune tot pe același.*) Mindru! (*Și mai caută și nu găsește.*) Mindru! (*Pentru că, de fapt, spune: „Leonida, ești crud, fără inimă, inuman.”*)
- LEONIDA: Cei mîndri își țin fruntea sus!
- MIHAI: Nu știam că inginerii se ocupă cu...
- ELENA: Face pe psihologul!
- LEONIDA: Cînd s-a pronunțat sentința, arătați ca și cum dumneavoastră înșivă ați fi...
- MIHAI (*apărîndu-se*): În fiecare proces pierdut, avocatul este condamnat odată cu clientul său...
- LEONIDA (*cu răutate*): Deci, de cite ori ați fost condamnat la moarte?
- MIHAI (*lovit*): Replica e gratuită...
- ELENA (*hotărîtă să pună capăt discuției*): Mihai, adu-mi, te rog, foarfecele de grădină din bucătărie... Uite aici o frunză care...
- LEONIDA (*continuă cu o răutate inexplicabilă, acoperînd sfîrșitul frazei Elenei*): Ar trebui ca, din cînd în cînd, să vă ocupați de cite un proces mai ușor. Un divorț, să zicem...
- MIHAI: Nu văd pentru ce...
- ELENA (*tare*): Mihai, te rog, adu-mi foarfecele din bucătărie!
- LEONIDA: Ca să-l cîștigați, s-aveți și dumneavoastră un pămînt pe care să călcați! (*A vorbit tare, pentru că Elena a vorbit, peste el, tot tare.*)
- ELENA: Îl găsești în sertarul din bucătărie! Frunza asta trebuie tăiată, pentru că...
- MIHAI (*țîpă la ea pentru că nu poate țipa la Leonida*): Știi că Ioanei nu-i place să intru în bucătărie!
- ELENA (*împiorîndu-l*): Te rog, Mihai! N-o să te vadă mama, e în camera ei.
- MIHAI: Bine... bine... bine... (*lese.*)
- ELENA (*izbucnește către Leonida*): Ești crud! Asta ești! De ce te legi de el? Pentru ce să-i spui asemenea lucruri?

LEONIDA : Cineva tot trebuie să i le spună... Să vi le spună!

ELENA : Tu nu știi ce om e Mihai. Nu-l cunoști...

LEONIDA : Am început să-l cunosc...

ELENA : De când a fost executat tata...

LEONIDA (*brusc*) : O iubește pe mama ta ?

ELENA : Leonida !

LEONIDA : Și dînsa îl iubește...

ELENA : Leonida, dacă mai spui un cuvînt despre mama...

LEONIDA : Am spus numai că și ea îl iubește.

ELENA : Mama n-are nimic cu Mihai, și te rog...

LEONIDA : Știu... sînt convins.

ELENA : Nici Mihai nu e omul care...

LEONIDA : Sînt sigur. Niciodată nu și-ar mărturisi sentimentele.

ELENA : Leonida, să știi că mă supăr...

LEONIDA : De ce nu s-au căsătorit ?

ELENA : Îți interzic să vorbești așa !

LEONIDA : Din cauza voastră, a copiilor ?

ELENA : Taci ! Taci ! Număr pînă la trei ! Unu !

LEONIDA : Sau din cauza...

ELENA : Doi !

LEONIDA (*după o pauză, calm*) : În locul tău, aș lăsa filodendronul să se usuce !

ELENA : Acum te legi de o biată plantă...

LEONIDA : Biata de ea !

ELENA : Filodendronul a fost plantat de tata...

LEONIDA : Știu... înainte de moarte...

ELENA : Și a lăsat o scrisoare...

LEONIDA : Știu ! „Aveți grijă de filodendron !”

ELENA : Nuuu ! „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor !”

LEONIDA : Ați făcut din asta o rugăciune...

ELENA : Așa ne-a scris tata înainte de moarte...

LEONIDA : Ai văzut tu scrisoarea ?

ELENA : Era ultima lui dorință...

LEONIDA : Ai văzut-o ?

ELENA (*pentru că îl vede pe Mihai intrînd*) : Gata, mai am o singură frunză !

MIHAI (*îi dă foarfecile*) : Nu era în sertar... L-am găsit în lădița cu unelte.

ELENA : Oh, da ! (*Se preface că taie ceva.*)

ANTON (*intră*) : E un apus de soare minunat.

ELENA (*despre filodendron*) : Adună în fiecare zi un deget de praf.

LEONIDA : Construcțiile, mașinile... Ce vrei ?!...

ELENA : Dar noi nu deschidem fereastra...

ANTON : Ce-i cu fereastra ? Iar fereastra ?

ELENA : Vezi cum te aprinzi fără rost ? (*Coboară.*) Gata ! Am isprăvit !

ANTON (*către Mihai*) : N-ai spus ce ai făcut.

MIHAI : Referitor la ce ?

ANTON : În legătură cu schimbul de locuință.

MIHAI : Am spus : în locul acestei case vi se dă o locuință la marginea orașului, plus o garsonieră în blocul care va fi construit aici, chiar pe terenul vostru.

ELENA (*pune la loc cutia cu sulf, peria, foarfecile*) : În garsonieră se va muta Elena cu... Paris ! (*Către Anton.*) Pe mătăluță te poftesc să te încurci cu o fată cu zestre ! Dacă vrei, îți fac cunoștință cu una...

ANTON : Numai să fie deșteaptă ca tine !

ELENA : Ce-ți trebuie să fie deșteaptă ? E deajuns să ridă de glumele tale !

ANTON (*lui Leonida, despre Elena*) : Ce ai găsit la ea, domnule ?

ELENA : Nu te lega de el, că te sfișii !

MIHAI (*ride*) : Să știi că e în stare !

ANTON (*către Mihai*) : Și la ce ne mai poticnim ?

MIHAI : Ne poticnim ?

ANTON : Păi, cu schimbul de locuință.

MIHAI : Oh, da, cu schimbul... Mai vrea citeva mii pe deasupra și încerc să-l conving să renunțe.

ANTON (*către Leonida*) : Ce zice inginerul ?

LEONIDA : Terenul de alături nu-i ajunge pentru bloc, pentru că are fațada îngustă. Are nevoie și de casa voastră... O să accepte pînă la urmă.

ELENA : Dumnezeu să-l lumineze !

LEONIDA : Adică, să-i întunece mințile !

IOANA (*intră îmbrăcată pentru concert, pare mai frumoasă și mai tină. Este conștientă de farmecul ei. Abia acum se vede că de cochetă poate fi*) : Sint gata ! N-am întirziat, nu ?

MIHAI (*cu dragoste*) : Nu... deloc...

ELENA (*o sărută*) : Ești minunată !

IOANA (*măgulită*) : N-am făcut nimic special ca să fiu „minunată”...

MIHAI (*jumătate în glumă, jumătate în serios*) : Atunci admirația noastră e dublă.

IOANA (*care s-a privit în oglindă, speriată*) : Vai de mine !

MIHAI : Ce s-a întîmplat ?

IOANA (*ride*) : Totdeauna uit și mă privesc în această oglindă !

ELENA : Mie îmi place să mă privesc în oglinda noastră! Uite aici! (Se joacă în fața oglinzii.) Aici, la dreapta, mă arată înaltă și cu gît subțire de tot! Un pas mai la stînga, și îndată...

ANTON : ...te arată cu două capete și patru ochi!

ELENA : Cînd eram mică și nu ajungeam decît pînă aici... (Stă pe vine.) Aici, uite aici... chiar în colțul ăsta îmi face o gură... (Se strîmbă.)

ANTON : Lasă că și așa ai o gură!

IOANA (rîde) : Lasă caraghioslucurile! Trebuie să ieșim, și tu nici nu te-ai îmbrăcat!

ELENA : Numai jacheta să-mi iau, și sint gata!

(Pornesc cu toții spre ușă, în frunte cu Elena, care își flutură jacheta. În clipa aceea se aude o voce de-afară.)

VOCEA : Pămînt de flori! Pămînt de flori!

(Ioana a încremenit. Ascultă. S-au oprit cu toții. Vocea i-a trezit la o realitate de care voiau să scape. Nu se privesc.)

IOANA (și-a pierdut buna dispoziție. Privește filodendronul) : Oh, am uitat că l-am chemat pe nea Petre să-i schimbe pămîntul.

LEONIDA : Dar pierdem concertul...

(Se aude soneria. Toți ezită. În sfîrșit, Anton se duce să deschidă.)

IOANA (obosită) : Mergeți voi. Eu și așa nu prea am avut chef.

ELENA (deși n-ar vrea să rămînă) : Rămîn eu, mamă.

PETRE (e un bătrîn voinic. Ține două găleți pline cu pămînt) : Bună seara, bună seara... N-am întirziat?

IOANA : Bună seara, nea Petre. Nu, n-ai întirziat.

ELENA (sacrificîndu-se) : Du-te tu, mamă. Și așa n-am avut nici un chef de concert...

ANTON (enervat) : Nu-i nevoie să mai rămînă cineva. Mă descurc singur... (Se duce în bucătărie.)

PETRE (vorbește încet, ca și cum ar vorbi pentru sine însuși) : Duceți-vă la treburile voastre. Nu vă faceți griji. Eu am venit anume după apus de soare. Așa... Noaptea prinde mai bine pămîntul... te ascultă mai cu luare aminte... Știu eu, știu... Frumoasă plantă! (A ajuns cu gălețile lingă glastra cea mare.)

LEONIDA (cătore Ioana) : Duceți-vă dumneavoastră... O să-i ajutăm noi, Elena și cu mine.

ANTON (vine cu un coș) : Nu e nevoie. O să stați degeaba.

ELENA (cătore Ioana) : Noi venim mai tîrziu. Pierdem partea întii, mare lucru... (Și totuși, „mare lucru“.)

MIHAI (o privește pe Ioana rugător) : Ce zici, Ioana?

IOANA (se îndreaptă spre ușă, obosită) : Fii atent, Anton... Să nu uiți zahărul... (Cătore Petre.) O să continuăm cu zahărul?

PETRE : Da, sigur... zahăr... Neapărat! Floarea e ca și pruncul; are nevoie de dulciuri. Multe dulciuri...

IOANA (ieșind) : Să nu întirziați. Bună seara.

(Iese și Mihai. Nea Petre începe treaba. Va scoate pămîntul din glastră cu o lopățică și-l va pune în coș.)

PETRE : Ia te uită... ia te uită... Un nou vîlstar! Un pui! Păi, planta asta e făr-de moarte, și să am iertare! Ascultați-mă pe mine! Făr-de moarte! Pof-tim, încă un pui! Ar trebui s-aduc o glastră să-l pun. Ia priviți: e plină de sănătate!

LEONIDA : Să deschid puțin fereastra, să fumez o țigară?

ELENA : Nu, e răcoare afară...

LEONIDA : Să nu răcească filodendronul!

ELENA (cu „dispreț“) : Nici nu-ți răspund...

PETRE (cătore Anton) : Adu-mi mai aproape coșul. Așa...

ELENA : Du-te la bucătărie și fumează cît vrei...

LEONIDA (numai pentru Elena) : La bucătărie, la bucătărie...

ELENA : Te-am jignit, hai?

LEONIDA : Să nu-mi aduci în casa noastră vreun... pui din ăștia, că rupem tîrgul! V-arunc pe fereastră pe amîndoi! (Iese.)

ELENA : Doamne, ce limbaj!

PETRE : ...Țțț... a sleit pămîntul! Cine-mi ești, cine-mi ești! Priviți — nîsip a făcut din pămînt! L-a stors! Pentru prima dată vîd un filodendron ca ăsta, și să am iertare... (Lucrînd, Petre vorbește. Din cînd în cînd, frazele se vor auzi clar.)

ELENA : Spune-mi, Anton... Ai văzut tu scrisoarea aceea?

ANTON (de la locul lui, ajutîndu-i lui Petre) : Care scrisoare?

ELENA : Acea... Ultima...

ANTON : Scrisoarea tatii?

ELENA : Eu nu-mi aduc deloc aminte... tu, oricum, erai cu patru ani mai mare ca mine...

ANTON: Și eu mi-aduc aminte ca în vis... Nu pot spune exact dacă...

PETRE: ...Va să zică, dintr'ăstia îmi ești? Acest filodendron, doamna mea, e o pădure-ntreagă! Ascultați-mă pe mine. Ii pui pământ nou, bogat, și scoate untul din el! Nisip face din el! Il stoarce ca pe o lămie! Floarea asta, doamna mea, bea ca o ființă vie! Vie, vă spun, doamne ferește! Am avut o clientă... așa și dumneaei... Desigur, această plantă e și mai și..., dar, oricum... „Ia-o, îmi zice! Ia-o, că mă sugrumă!“ Auzi vorbă! Auzi?

ELENA: „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor!“ Așa scria?

ANTON: Da: „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor!“

ELENA: Ce a vrut să spună?

ANTON: Păi, e clar... nu văd unde...

ELENA: Uneori mă gândesc că poate ar fi vrut să spună altceva...

ANTON: Altceva? Ce? Nu despre...?

ELENA: Nu știu... Altceva...

PETRE: ...„Vai, doamnă, îi zic, nu știți ce-i aia un filodendron... Filodendronul, doamnă, îi zic, e ca un copil. Dacă nu te-ai hotărât să-i dai totul, îi zic, să nu-l aduci pe lume. L-ai adus — gata! Îi dai viața și-ți ia viața! Iar copilul, doamnă, îi zic, miine, poimîine, la o nevoie — doamne ferește! — o să-ți dea, vorba aceea, un pahar cu apă. Filodendronul — nimic! Nici o floare! Nici măcar o floare! O să-ți ia numai. O să-ți ia totul“, îi zic. (*A scos pământul vechi și-l pune pe cel proaspăt.*)

ELENA (*către Anton, brusc*): Tu ai văzut-o?

ANTON: Au trecut atîția ani... Dar am văzut-o, sigur...

ELENA: Cu mama ai mai vorbit despre asta?

ANTON: Am mai vorbit... Adică... Știi că nu prea vorbim despre acest subiect în casă... să nu-i răscolim amintirile... știi...

ELENA (*bosumflată*): Știu... Să nu-i răscolim amintirile. Și ținem filodendronul în casă, care...

PETRE: ...Filodendronul, doamna mea, este ca o ființă vie, și să am iertare. Toate florile sînt la fel. Florile ca florile, dar au nevoie de slugi! Slugii, vă spun, doamne ferește... Așa cum le vezi, mătăluță, frumoase, frumoase, blinde, dar vor sclavi! Așa sînt ele! Știți că există flori carni... carnivore? Da, da — mîncătoare de oameni, și să am iertare... Le-am văzut într-o fotografie. Și sînt frumoase! Ce să vă mai spun...

Cu cit sint mai frumoase, cu atît sint mai ticăloase!

LEONIDA (*întră dînd afară fumul care i-a mai rămas în piept*): Ei, ce facem?

N-ați terminat?

ELENA: Te grăbești?

ANTON: Duceți-vă! V-am spus că o să stați degeaba...

ELENA (*obosită, își ia jacheta*): Hai să mergem. (*Se îndreaptă spre ușă, tirînd jacheta pe jos.*)

LEONIDA: Bună seara, Anton. Și... (*Urea să spună o răutate, dar Elena i. fulgeră cu o privire.*)

ANTON: Bună seara.

(*Elena și Leonida ies. Anton rămîne nemișcat în fața ușii.*)

PETRE: ...Iar vlăstarul ăsta, puietul ăsta nou, l-ați văzut? (*Numără glastrele.*) Una, două, trei, patru, cinci — al șaselea! Ia te uită ce fraged e! Și cit de străveziu! Da, da, așa blind cum il crezi mătăluță, are nevoie de slugi! Da, da, te pune la jug! Miine am să aduc o glastră și pentru el.

(*Anton parcă nu-l vede. Vine în fața și se așază într-un fotoliu.*)

PETRE (*face curățenie în jurul glastrei*): Nisip a făcut din pământ. Parcă îl stoarce, doamne ferește! Miine am să aduc și pentru noul-născut... Ha, ha! Nou-născut am zis? Bine am zis — și să am iertare. Am avut o clientă. „Ia-l, îmi zice, că mă sufocă!“ Ce vrei, oameni fără suflet... Filodendronul e ca o ființă vie. O să-mi spui dumneata, „ciinele păzește casa, pisica prinde șoareci“, și să am iertare... Florile nu fac nimic! Ascultați-mă ce vă spun. (*Ia gălețile în care a pus pământul vechi. Mai stă în fața filodendronului.*) Miine după-amiază, cu voia dumneavoastră, am să aduc un leagăn. Leagăn am zis? Păi... bine am zis. Florile sînt ca niște ființe vii... (*Se îndreaptă spre ușă, fără grabă, bătrînește. Mai face un pas, mai se oprește ca să accentueze o frază — desigur, nu se adresează cuiva anume.*) Am avut o clientă — o gardenie... Altă drăcie și gardenia asta! Cum pui degetul pe ea, îngălbenește! Ca pruncii cînd îi sărută un străin — doamne ferește! Las' că se și deoache... Da, da... Am avut o clientă — un ficus! „Vai, ce ficus frumos“, zice careva. Și, să vedeți dumneavoastră cum a prins să se ofilească! Cozi de ceapă i s-au făcut frunzele. Da, da: „Pune-i, îi zic, o mărgea galbenă cu ochi, sfîntită, de la

Sfintu' Munte". Vrei mă crezi, nu vrei, nu mă crezi... (A ajuns la ușă.) Bună seara... (Nu primește răspuns.) Ia te uită, s-a înnoptat de-a binelea! Noapte bună. (Iese.)

(S-a înnoptat. Anton continuă să stea nemișcat în fotoliu. E întuneric. Dinspre stradă se aude zgomot de pași. Cîțiva oameni aleargă. O mașină trece și cotește în viteză. Un fluierat. Apoi, liniște. Dinspre verandă se aude zgomot. Apare o umbră. Necunoscutul ridică una din ferstruici. Anton a auzit. Nu știe ce să facă. Se pierde. Caută ceva cu care să se așere. Găsește un bătător de covoare. Se ascunde în spatele fotoliului, îndreptînd coada bătătorului spre verandă. Necunoscutul a încălecat pervazul.)

ANTON (tare): Miinile sus!

SANS-RIVAL (încălecat pe pervaz): Oh,

mă scuzați! Speram să nu fie nimeni...

ANTON (fără să părăsească ascunzătoarea): Intră!

SANS-RIVAL: Vai, lăsați... nu vă deranjați...

ANTON: Intră, îți spun!

SANS-RIVAL: Lăsați, altă dată...

ANTON: Număr pină la trei și trag! Unu! Doi!

SANS-RIVAL: Nu e ora potrivită pentru vizite, însă... fie... Dacă insistați...

(Sare în sufragerie.)

ANTON: Miinile sus, și nici o mișcare!

SANS-RIVAL: Acest „miinile sus“ tare mă supără.

ANTON: Nu mișca!

SANS-RIVAL: Dați-mi voie să las miinile în jos. Știți, singele coboară, iar degetele se îngălbenesc. E inestetic!

ANTON: Leagă-ți miinile după ceafă și șezi!

SANS-RIVAL: Să șed! Sint grăbit!

N-am avut de gînd să stau mult... (Brusc.) Dar lăsați odată măturoiul ăla!

ANTON (aruncă în ciudă „măturoiul“ și aprinde lumina, ținînd o mină în buzunar, ca și cum ar avea în el un revolver): Te previn că sint înarmat!

SANS-RIVAL (acum, cînd s-a aprins lumina, îl vedem bine. Este un bărbat binefăcut, chiar frumos, îmbrăcat foarte elegant, cu mult gust): Fiți fără grijă, nu-mi place violența. (Își pune mina în buzunar.)

ANTON: Miinile sus!

SANS-RIVAL: Tttt! „Miinile sus!“...

Ce obicei... (Scoate din buzunar o tabacheră de argint. Oferă lui Anton.)

O țigară?

ANTON (înciudat că nu e luat în serios): Nu fumez!

SANS-RIVAL (alege o țigară): Dați crezare la ceea ce se vorbește despre cancer? (Își caută bricheta.) Ca să fiu sincer, cînd am auzit pentru prima oară m-am speriat. După aceea, am citit atîtea despre nicotină și despre cancer încît m-am obișnuit... (Își aprinde țigara.)

ANTON: Să n-aprinzi! (Se corectează.) Să n-aprindeți!

SANS-RIVAL: Vă supără fumul?

ANTON (nervos): Nu pe mine... În casa asta, fumatul e interzis.

SANS-RIVAL: Așa... Înceamnă că am greșit ușa...

ANTON (ironic): Fereastră...

SANS-RIVAL: Fereastră... Am intrat în clinica de... alături.

ANTON: Fumul îi face rău filodendronului...

SANS-RIVAL: Ah, da... Frumoasă plantă... (Stinge țigara într-o farfurie.)

Îmi dați voie? (Se apropie de filodendron.) Frumoasă plantă Numai că are nevoie de un om s-o îngrijească.

ANTON (răstit): Patru!

SANS-RIVAL: Poftim?

ANTON (un pachet de nervi): Am zis patru! De patru oameni are nevoie! Asta am zis.

SANS-RIVAL (incepe să înțeleagă): Tttt... Ia te uită... (Către Anton, care formează un număr de telefon.) Ce faceți?

ANTON (la receptor): Alo! Poliția? Să știți că aici...

SANS-RIVAL: Dar de ce? Ce nevoie avem de ei? Nu putem conversa ca doi oameni civilizați?

ANTON: Ești un hoț! (La receptor.) Nu... nu dumneavoastră...

SANS-RIVAL: Da! Sint un hoț.

ANTON: Cum „da“? Furi!

SANS-RIVAL (îndreptîndu-se calm spre el): Păi, dacă sint hoț... Și nu fur mult,

să știți... (Își dă puțin la o parte haina și lasă să se vadă o centură și ceva care seamănă a toc de revolver. Anton se sperie. Lasă receptorul și se retrage. Sans-Rival ridică receptorul.) Alo... Nu... nu e nimic grav... O să vă ținem la curent... (Lasă receptorul pe furcă.)

Iar dumneavoastră v-ați speriat fără rost. Nu-mi place violența. Sint un om liber! (Sans-Rival trage de centură, aducînd tocul în față. Sub privirile speriate ale lui Anton, deschide tocul, din care scoate un ibric electric, o cutiuță și două ceșcuțe.)

SANS-RIVAL: Îmi dați voie? Prevăd că discuția noastră o să dureze, și o cafeluță e binevenită... Mă scuzați că am adus eu cafeaua, dar nu pot să

mă obișnuiesc cu „nes“. Să aduc din bucătărie puțină apă? Mulțumesc (*Intră în bucătărie cu ibricul, vorbind.*) Toată lumea bea „nes“ cu apă rece, cu gheață, cu frișcă... (*Vocea lui se aude din bucătărie.*) Asta nu se poate numi cafea... Eu am omul meu... (*Intră.*) Un armean... O prăjește minunat... Unde aveți o priză? (*Uede o priză.*) Bine, mulțumesc. (*Pune ibricul în priză.*) Cum o beți?

ANTON (*care l-a urmărit... uluit*): Mulțumesc... nu beau...

SANS-RIVAL: Păcat... Am pretenția că prepar o cafea foarte bună. Armeanul meu e maestru în prăjitul cafelei. Numai de la el iau... Firește, după ce trage obloanele. Nu-mi place... îmbulzeala. Imi dați voce? (*Se așază.*)

ANTON (*ironic*): Ca la dumneavoastră acasă.

SANS-RIVAL (*se întoarce brusc spre el — fraza l-a „lovit“ —, își revine*): Ca la mine acasă... E cald aici... E un aer închis și miroase a ceapă prăjită... (*Se ridică.*) Imi dați voce să deschid ferestra?

ANTON: Să n-o deschizi!

SANS-RIVAL: Sinteti gripat?

ANTON: Nu. Din cauza filodendronului.

SANS-RIVAL: Frumoasă plantă... Are destui anișori.

ANTON: Ești... Sinteti cunoscător?

SANS-RIVAL: Puteți să mă tutuiți. (*Îoarnă cafea în cesti.*)

ANTON (*ironic*): E o oinște pentru mine!

SANS-RIVAL: Mă rog... (*Se recomandă.*) Sans-Rival!

ANTON: Sans-Rival?

SANS-RIVAL: Așa m-a poreclit poliția. Pentru că îmi place bătutura „Uzo-Sans-Rival“. V-am făcut și dumneavoastră o cafea.

ANTON: Deci, dumneavoastră sinteti faimosul Sans-Rival?

SANS-RIVAL: Faimosul! Să nu folosim cuvinte mari.

ANTON: Toată lumea vorbește...

SANS-RIVAL: Lumea n-are ce vorbi... Se agață de orice.

ANTON: Se spune că sinteti extraordinar!

SANS-RIVAL: Vorbe! Trăim într-o epocă în care orice lucru, cât de cât ieșit din comun, îl proclamăm „extraordinar“!

ANTON: Oamenii au nevoie de cazuri extraordinare.

SANS-RIVAL: Mda... (*Se privește în oglindă — ride — caută o poziție bună.*)

Priviți lucrurile deformat.

ANTON (*brusc*): Cît e ceasul?

SANS-RIVAL: Așteptați pe cineva? Eu nu vă rețin...

ANTON: Trebuie să-i dau zahăr...

SANS-RIVAL: Filodendronului? Frumoasă floare! Lăptic îi dați?

ANTON (*se „sprinde“*): Credeți că o să-i facă bine? (*De afară se aud fluierături. Unele îndepărtate, altele mai apropiate.*)

SANS-RIVAL: Am impresia că o să avem o vizită neplăcută.

(*Pe verandă apare un polițist. Bate în geam.*)

POLIȚISTUL: Ei, domnule! Ehei!

SANS-RIVAL: Ce vă spuncam?!

ANTON (*îi deschide*): Ce s-a întâmplat?

POLIȚISTUL: Pot să intru?

ANTON: Poftiți, intrați.

POLIȚISTUL (*intră. De vîrsta și de statură lui Sans-Rival, „băiat cu carte“*): Vă rog să mă scuzați pentru faptul că v-am deranjat, urmărim un răufăcător și...

SANS-RIVAL: Colosal! De mult n-am mai văzut un răufăcător!

ANTON (*ironic*): Cum o fi arătînd?

POLIȚISTUL: De aceea ne-am gîndit să ne interesăm și la dumneavoastră. (*Vorbește cu fraze rotunde, enervant de corecte. Foarte politicos.*)

SANS-RIVAL (*întrerupîndu-l pe Anton, care ar vrea să spună ceva*): Foarte bine ați făcut! Chiar foarte bine! Aici nu e, în orice caz... Noi n-am ieșit deloc...

ANTON: Știți... domnule polițist...

SANS-RIVAL: Dar nu, dinșii nu se ocupă de obiectele pierdute...

POLIȚISTUL: Obiecte pierdute?

SANS-RIVAL (*către polițist*): Știți, și-a pierdut... umbrela.

ANTON: Chiar umbrela!

POLIȚISTUL: Da, întocmai. Vă comunic cu onoare că noi nu ne ocupăm de obiectele pierdute. (*Brusc, către Anton — profesional.*) Pe dumneavoastră v-am mai văzut eu undeva...

ANTON (*uluit*): Pe mine?!

SANS-RIVAL (*ride*): Tot ce se poate... Lumea e atît de mică!

POLIȚISTUL: Vă rugăm să fiți cu ochii în patru, ca să ne dați o mîină de ajutor în misiunea noastră. Am fost informați că în cartierul dumneavoastră și-a făcut apariția faimosul, primejdiosul răufăcător Sans-Rival!

SANS-RIVAL: Nu mai spuneți! Chiar el?! Am auzit de acest personaj! Și e tare primejdios?

POLIȚISTUL: Dacă noi vă spunem că-i un hoț primejdios, înseamnă că așa este! Nu mai încape vorbă!... Mie

să-mi permiteți să mă retrag și să mă iertati pentru deranj...

SANS-RIVAL: Vă rog... vă rog... „Datoria înainte de toate!”

POLIȚISTUL: Să trăiți! (*Salută militărește — iese.*)

SANS-RIVAL: Noapte bună și mai poftiți... (*Iși scuișcă în sin.*) Ptiu! (*Polițistul a ieșit. Fluieră din țigal. I se răspunde de la diferite distanțe.*)

SANS-RIVAL (*către Anton*): Mă iertați că mi-am permis să preiau inițiativa. Într-o casă străină... Ar fi trebuit să vă las pe dumneavoastră, dar am văzut că ezitați și...

ANTON (*strigă*): Domnule polițist! Ei! Poliția!

(*In timp ce Anton vorbește, Sans-Rival se privește în oglindă. Se ridică în vârful picioarelor, se apleacă, stă pe vine. Intocmai ca Elena.*)

SANS-RIVAL (*ride*): Interesantă oglindă.

ANTON: Îl chem înapoi!

SANS-RIVAL (*tot despre oglindă*): Trebuie să te chinui ca să dai de o bucăciică care să semene cu tine!

ANTON: Îți bați joc de mine?

SANS-RIVAL (*tot despre oglindă*): De ce vreți să arătați altfel decât sînteți?

ANTON (*strigă din balcon*): Domnule polițist! Ehei! Poliția!

SANS-RIVAL: Cu ce v-am supărat?

ANTON: Eu m-am purtat cu... iar dumneavoastră...

SANS-RIVAL: Eu vorbeam despre oglindă...

POLIȚISTUL (*apare*): Am auzit că m-ați chemat și mi-am închipuit că s-a întîmplat ceva, de aceea mi-am permis...

SANS-RIVAL (*intervine*): I s-a părut că a zărit o umbră! O umbră imensă! A trecut prin fața balconului, s-a ridicat, a coborît, iar s-a ridicat, și hop!

POLIȚISTUL: Puteți fi fără grijă, pentru că, ca... (*se oprește — controlează în gînd fraza*)... pentru că, virgulă, cartierul e înconjurat. Îl așteptăm pe faimosul răufăcător Sans-Rival să sară de la vreo fereastră, din clipă în clipă. Puteți dormi liniștiți, noi, oamenii legii, sîntem aici.

SANS-RIVAL: Și noi aici!

ANTON (*amuzat*): „Închid ușa, pun zăvorul, iar hoțul este în casă.”

POLIȚISTUL (*perplex*): Poftim?

SANS-RIVAL: O ghicitoare!

POLIȚISTUL: Ghicitoare?

SANS-RIVAL: Soarele!

POLIȚISTUL: Soarele?!

SANS-RIVAL: Păi... „Închid ușa, pun zăvorul, iar hoțul este în casă!” Ghicighicitoare mea!

POLIȚISTUL (*distrat*): Soarele!

SANS-RIVAL (*ride*): Vedeți?

POLIȚISTUL (*brusc, către Sans-Rival*):

V-am mai văzut undeva...

SANS-RIVAL: Păi, adineori...

ANTON (*ride*): E atît de cunoscut.

POLIȚISTUL: Mda... va să zică, așaa... (*Trecînd prin fața oglinzii, se privește în ea. e foarte jignit.*) Ce-i asta?

SANS-RIVAL: I se zice oglindă...

POLIȚISTUL: Așa arăt eu?

ANTON: Depinde...

SANS-RIVAL: Are ape...

POLIȚISTUL: Mda... Să trăiți! Dați-mi voie să mă retrag. Și fiți fără grijă. Doar este de datoria noastră să... (*Către Anton.*) V-am mai văzut undeva pe dumneavoastră! (*Face stînga împrejur și iese. Se aud fluierături din țigal.*)

ANTON: Închide odată fereastra!

SANS-RIVAL: Oh, da! Filodendronul! Strănută?

ANTON: În locul dumitale n-aș face spirite!

SANS-RIVAL: De ce? Spiritele sînt necesare tocmai în locul meu. (*Pauză.*) Frumoasă plantă! Am impresia că o răsfațați prea mult.

ANTON: Acest filodendron nu este puș și simplu un filodendron.

SANS-RIVAL: Fiecare lucru este pur și simplu ceea ce este! Noi încărcăm lucrurile cu sensuri care nu le aparțin.

ANTON: E o... amintire.

SANS-RIVAL: O amintire verde.

ANTON: Un trecut...

SANS-RIVAL: Cimitir...

ANTON: O necesitate.

SANS-RIVAL: Supunere?

ANTON: O datorie.

SANS-RIVAL: Deci, o robie!

ANTON: L-a plantat tata înainte de moarte

SANS-RIVAL: Frumoasă plantă.

ANTON: A fost condamnat la moarte

SANS-RIVAL: Mă impresionează condamnările pe viață...

ANTON: Tata a fost executat.

SANS-RIVAL (*după o pauză*): Îmi pare rău... Înseamnă că n-a avut parte de un avocat bun.

ANTON: Unul din cei mai buni! Poate ați auzit de el.

SANS-RIVAL: Cunosce toată lumea judiciară, pînă la Arcopag! Vedeți, meseria...

ANTON: E un prieten al tatii — Mihai Karmis.

SANS-RIVAL: Dumnezeu să mă ferească!

ANTON: Îl cunoașteți?

SANS-RIVAL: Nu i-aș încredința nici cea mai neînsemnată afacere.

ANTON : Este unul din cei mai buni avocați din Atena.

SANS-RIVAL : E ghinionist... (*Iși pune picioarele pe masă.*) Imi dați voie?

ANTON (*ironic*) : V-am spus : ca la dumneavoastră acasă !

SANS-RIVAL : Puteți să mă tutuiți... Eu n-am casă, v-am spus că sînt un om liber. Casa te înrobește : te legi de o mobilă, de un tablou, de-o glastră, trebuie să cotești veșnic același colț de stradă, să urci aceleași trepte, să-ți cauți cheile în buzunar prinse de un breloc care înfățișează Partenonul, Turnul Eiffel, Colisseul, zgîrie-norii...

(*Vorbind, își adună lucrurile : ibricul, cutiuța, ceștile.*)

ANTON : Și sînteți... și ești liber ?

SANS-RIVAL : M-am străduit să sugrum toate iluziile, în afară de una : aceea a libertății.

ANTON (*brusc*) : Acum ești în mîna mea !

SANS-RIVAL (*atent*) : Sînt în casa dumneavoastră...

ANTON : În mîna mea e dacă să fii liber sau nu.

SANS-RIVAL (*pricepe unde vrea să ajungă*) : În mîna dumneavoastră este să mă predați sau nu. Să fii liber sau rob — asta e în mine și în mîna mea!

ANTON : Ești în mîna mea !

SANS-RIVAL : Eu nu mă repet...

ANTON : Pot să te predau !

SANS-RIVAL : Imi place că v-ați corectat...

ANTON : Deci, pot să-ți răpesc libertatea.

SANS-RIVAL : Din nou v-ați incurcat.

ANTON : Te eliberez, cu o condiție.

SANS-RIVAL (*ironic*) : Condiția... libertății ?

ANTON : Ia-o cum vrei.

SANS-RIVAL : Șantaj ?

ANTON (*hotărît*) : Să iei filodendronul !

SANS-RIVAL : Văd că pledoaria mea despre libertate a prins rădăcini.

ANTON : Îl iei ?

SANS-RIVAL : Dacă primesc condiția, îmi pierd libertatea !

ANTON : Îndată ce o să auzim pași, o să-mi dai un pumn să-mi curgă sînge din nas, am să mă prefac că leșin, iar dumneata o să iei filodendronul...

SANS-RIVAL : Frumoasă plantă...

ANTON : E a unui mort, dumneata nu poți pricepe.

SANS-RIVAL : Eu n-am morți ! Sînt liber !

ANTON : Dacă nu iei filodendronul, chem poliția.

SANS-RIVAL : Deschide fereastra să-l tragă curentul, și s-a dus filodendronul !

ANTON : Nu pot ! Asta nu pot... Zi, îl iei ?

SANS-RIVAL : Cu mîinile altuia e mai comod.

ANTON : Îl iei ?

SANS-RIVAL : Imi pare rău, dar...

ANTON : Ai spus că ești un om liber, cum vei lăsa să-ți pierzi libertatea ?

SANS-RIVAL : Doamne, cît de deformat priviți lucrurile !

ANTON : Deformat ?

SANS-RIVAL : Condiția pe care mi-o puneți îmi răpește libertatea, și nu închisoarea.

ANTON : O bagatelă de condiție.

SANS-RIVAL : Toate condițiile au o singură valoare : aceea a condiției !

ANTON (*merge spre balcon*) : Îl iei ? Te întreb pentru ultima oară !

SANS-RIVAL : Știam că o să vină rîndul ultimatumului ! Doar vorbim despre libertate !

ANTON : Îl iei ?

SANS-RIVAL : Nu insistați, pentru că mai există o piedică : nu sînt florar.

ANTON : Florar ?

SANS-RIVAL : O specialitate în... me-serie. (*După ce privește filodendronul.*) Taiți-l, și ați scăpat de el !

ANTON : Nu pot. E al unui mort... A lăsat o scrisoare : „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor !”

SANS-RIVAL : Ce era tatăl dumneavoastră ?

ANTON : Ce importanță are ?

SANS-RIVAL : Foarte mare importanță.

ANTON : Era un om drept.

SANS-RIVAL : Ciudat ! Nu observați o contradicție ?

ANTON : Contradicție ?

SANS-RIVAL : Desigur. Cum putea un om drept să lase o moștenire atît de grea ?

ANTON (*cu mîna pe mînerul ușii de la verandă*) : Chem poliția !

SANS-RIVAL : Poliția nu e un argument, iar eu folosesc argumente.

ANTON (*dă să deschidă*) : Atunci...

SANS-RIVAL : Stai ! Am găsit o soluție. Am un prieten, faimosul nea Pavel, zis Florarul, zis Grădinaru, zis Aprilie-Mai.

ANTON : Unde pot să dau de el ?

SANS-RIVAL : Deocamdată e la răcoare. Nu știu bine... A luat un ficus de la înmormîntarea unui ministru. să-l salveze, zice, pentru că rudele defunctului au vrut să-l pună în cavou !

(Se aud fluierături din țignal.)

POLIȚISTUL (apare pe verandă): Vreo noutate?

ANTON (deschide): Veniți!

POLIȚISTUL: S-a întâmplat ceva?

SANS-RIVAL: Oglinda!

POLIȚISTUL (bănuitor): Ce-i cu oglinda?

SANS-RIVAL: Deformează totul.

ANTON: Dacă îl vedeți pe Sans-Rival, îl recunoașteți?

SANS-RIVAL (către Anton): Când va ieși nea Pavel, am să ți-l aduc.

ANTON: Dumneavoastră îl cunoașteți pe Sans-Rival?

POLIȚISTUL: Este un răufăcător foarte dibaci și primejdios. Adevărul e că nu fură mult, de aceea ne e greu să-l prindem. Dacă fura mult, ar fi fost nevoit să ascundă sau să vîndă, și ne-ar fi căzut în mâini. Vrea să aibă libertate de mișcare...

SANS-RIVAL (către Anton): Ce vă spuneam?!

ANTON (către Sans-Rival): Te mai întreb o dată!

SANS-RIVAL: Îmi pare rău... v-am explicat concepția mea despre viață.

POLIȚISTUL: Văd că s-a petrecut ceva aici.

ANTON (către Sans-Rival): Deci?

SANS-RIVAL: Frumoasă plantă.

ANTON (către Polițist): Luați-l! El e!

POLIȚISTUL: Nu înțeleg...

ANTON: Cum de nu l-ați recunoscut?!

E Sans-Rival!

POLIȚISTUL (cu admirație): Sans-Rival! Zis „De-azi-pe-miine“, zis „Se-mulțumește-cu- puțin“!

ANTON: Zis „Liberul“!

(Polițistul consultă o fotografie, pe care a scos-o din buzunar. Privește cînd la Sans-Rival, cînd la Anton — verificînd trăsăturile.)

SANS-RIVAL (către Anton): Te pomești că vă... identifică!

POLIȚISTUL (după ce s-a convins): Mîinile sus!

SANS-RIVAL: Ce obicei! Doamne, ce obicei!

POLIȚISTUL: Am zis mîinile sus!

SANS-RIVAL: Cel puțin, pentru dumneata asta ți-e meseria.

POLIȚISTUL (către Anton): Și pentru ce, mă rog, nu ne-ați informat atunci cînd am venit la dumneavoastră întîia oară?

ANTON: Atunci? Pentru că... pentru că...

SANS-RIVAL (ironic): Pentru că l-am amenințat! Cu revolverul! (Îl ținteste cu degetul.) „Dacă scoți o vorbuliță, ești un om mort!“

ANTON: Nu... nu... Nu de asta...

POLIȚISTUL: Sans-Rival, zis „De-azi-pe-miine“, zis „Lib...“

SANS-RIVAL (tare, disprețuitor): Îți interzic să pronunți această „poreclă“!

POLIȚISTUL: În numele legii, ești arestat!

ANTON: Stați puțin... aș vrea să...

POLIȚISTUL (conducîndu-l pe Sans-Rival spre ușă): Urmează-mă!

SANS-RIVAL (îl trage spre verandă): Dați-mi voie... Aș vrea să ies pe unde am intrat... Deh... superstițiile!

ANTON: Sans-Rival! (Sans-Rival se întoarce spre el.) De ce nu spui nimic?

POLIȚISTUL (mergînd spre verandă): Miine vă prezentați la secție pentru întocmirea procesului-verbal.

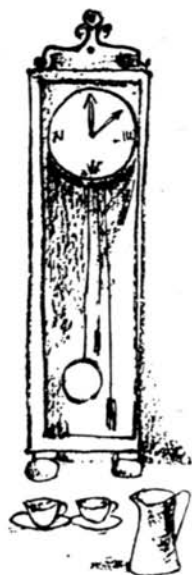
ANTON: Sans-Rival! (Ar vrea probabil să spună „iartă-mă“.)

SANS-RIVAL: Pentru ce? Bănuiam că ești un rob!

ANTON (disperat): Sans-Rival! Sans-Rival!

SANS-RIVAL (de la verandă întoarce capul): Frumoasă plantă! (Iese. Polițistul fluieră din țignal. Răspund zeci de fluierături de la diferite distanțe.)

CORTINA

A doua zi. Același decor — aproximativ aceeași oră. În sufragerie se află numai Ioana. Amestecă cu o linguriță un lichid într-un pahar.

IOANA (*se adresează cuiva în camera alăturată — pretext pentru a vorbi cu filodendronul*): Ai văzut puietul cel nou? E ca o baionetă! Și atât de transparent! Ca o stalagmită! De o frăgezime uluitoare! Da, da... uluitoare! Astăzi o să-l transplanteze nea Petre. Ce a zis? Va aduce un leagăn. Așa a zis? (*Gustă lichidul din pahar cu vârful limbii — apoi varsă lichidul în glastra cea mare.*) Să vedem ce o să ne mai ceri, ființă lacomă, nesățioasă... Nu-ți pasă de nimeni... Numai la tine te gîndești... ființă egoistă! (*Nu sînt frazele unei gospodine care trebăluiește vorbind, ca să treacă mai repede timpul. Cuvintele ei sună a reproșuri adresate unui logodnic.*) Ți-am dat totul! Totul! Gîndurile noastre, clipele noastre, bucuriile noastre — totul! Să vedem ce o să ne mai ceri... (*Privește termometrul sferiată.*) Iar a deschis cineva fereastra! (*Tare.*) Cine a deschis fereastra? (*Alt ton, către plantă...*) Asta ne-ar mai lipsi, să te îmbolnăvești din nou... Că prea ai devenit... „nu-mă-atinge!”. Noi ne sufocăm din pricina aerului închis, și tu... Dar ce-ți pasă ție! Tu una știi: să te întinzi! Și, parcă asta n-ar fi deajuns, ai început să... feți! Da, da... (*A început să steargă frunzele. Umblă cu ele ușor, cu mare atenție, s-ar putea spune — erotic.*) Vai! Ai văzut frunza asta? S-a îngălbenit la margini... (*Din nou cu planta.*) Ia, te rog, te poftesc să nu-mi faci vreo pozna, că n-am nici un chef, nici vreme de boli... (*Tare, spre ușă.*) Ți-am spus că mi-au respins toate broderiile cu filodendroni? (*Spre floare.*) Ca să vezi mătăluță unde am ajuns... (*Mai tare.*) Și cînd te gîndești că într-o vreme broderiile mele erau foarte căutate... Ți amintești?... Nu mai pridi-deam...

(*Se aude soneria. Ioana se duce să deschidă.*)

POLIȚISTUL (*vocea lui*): Bună seara, doamnă.

IOANA (*vocea ei*): Bună seara... Poftiți... intrați, vă rog.

POLIȚISTUL (*aceleași fraze rotunde, gramaticale... aceeași politețe suspectă*): Vă rog să mă scuzați pentru deranj, dar am fost nevoit să vin la dumne-

voastră personal (*se oprește — controlează*)... adică, să vin personal la dumneavoastră în legătură cu o chestiune.

IOANA (*ușor neliniștită*): Intrați, nu-i nimic...

POLIȚISTUL: Ceva referitor la fiul dumneavoastră.

IOANA: Doamne, Dumnezeu! Dar ce s-a întîmplat?

POLIȚISTUL: Nu, nu... vă rog să nu fiți îngrijorată. E necesar să discut cu dumnealui o problemă foarte importantă.

IOANA (*tare, ca să audă și Anton, care, probabil, se află în casă*): Nu, Anton nu este acasă... Abia a plecat, la cursuri.

POLIȚISTUL: Îmi pare rău. Am venit să formulăm procesul-verbal, în legătură cu răufăcătorul acela.

IOANA: În legătură cu care răufăcător? Ce amestec are fiul meu cu...

POLIȚISTUL: Are, doamnă. Fiul dumneavoastră a ajutat poliției să aresteze un hoț.

IOANA: Anton?

POLIȚISTUL: Anton îl cheamă? Da, aseară l-a prins pe cunoscutul, primejdiosul răufăcător Sans-Rival, zis „De-azi-pe-mîne”, zis „Lib...” (*Se oprește reflex.*)

ANTON (*intră*): Ce s-a întîmplat?

IOANA (*stîngace*): Oh, ești aici?

POLIȚISTUL (*jignit*): M-ați informat greșit că fiul dumneavoastră nu este acasă. Nu pot pricepe de ce lumea se ferește de poliție.

IOANA (*către Anton*): Știi, am auzit ușa și mi-am închipuit... (*Polițistului — cerînd scuze.*) Credeam că a plecat.

POLIȚISTUL (*către Anton*): V-am deranjat, precum observați, din pricina episodului de aseară.

IOANA (*întrebător*): În legătură cu un răufăcător, zice...

POLIȚISTUL: Am informat-o pe doamna despre cele petrecute.

ANTON: Nu era necesar.

IOANA: Tu n-ai spus nimic.

ANTON (*desigur minte*): Am uitat... Nu era cine știe ce...

POLIȚISTUL: Fiul dumneavoastră e foarte modest.

IOANA: Cum de-ai uitat un asemenea lucru?

POLIȚISTUL: Sînt nevoit să vă informez, doamnă, că fiul dumneavoastră

a dovedit, în cazul respectiv, destulă inițiativă și...

ANTON (*jenat*): Bine, bine... Și acum ce mai e de făcut?

POLIȚISTUL: E de datoria mea să vă comunic că arestatul a evadat!

ANTON (*teamă amestecată cu o bucurie nelămurită*): Da?!

POLIȚISTUL: A șters-o în clipa cind era transportat la secție.

IOANA: Va să zică, a șters-o...

POLIȚISTUL: Scuzați... (*Se corectează.*) A evadat... Acesta este și scopul vizitei mele la dumneavoastră. Am vrut, adică, să vă anunț că e necesar să fiți foarte vigilent.

ANTON: Nu văd motivul...

POLIȚISTUL: Cum? Răufăcătorii, drojdia asta a societății noastre, sînt foarte răzbunători.

IOANA (*speriată*): Ce se poate întîmpla?

ANTON (*cu oarecare speranță*): Credeți că poate reveni?

POLIȚISTUL: Nu se știe niciodată. Oamenii ăștia, dacă îmi dați voie să-i numesc „oameni”, sînt foarte...

IOANA: Doamne, ce ne facem?

POLIȚISTUL (*căruia nu-i place să-i fie întrerupte frazele-tip*): Nu este deloc exclus să-l aștepte într-un colț de stradă ca să se răzbune. Pentru ei, doamnă, cuțitul e o nimica toată.

IOANA (*către Anton*): Ce-ți veni să te amesteci în această poveste? (*Intră Elena — vine de afară. Se oprește la ușă — ascultă cu interes.*)

POLIȚISTUL: Cum să nu se amestece, doamnă? Răufăcătorul a fost prins asupra faptului chiar în casa dumneavoastră.

IOANA: Doamne păzește! Aici? la noi?

ELENA (*încîntată*): În casa noastră?

POLIȚISTUL: Răufăcătorul a pătruns în casă prin fereastră, după apusul soarelui.

IOANA (*către Anton*): Și n-ai spus nimic?

POLIȚISTUL: Inițial îl amenințase cu revolverul.

ELENA: Cu revolverul? Pe Anton? Aici?

ANTON (*începe să se enerveze*): Nu m-a amenințat deloc!

POLIȚISTUL: Dumneavoastră doar ați declarat că, la prima apariție...

ANTON: N-am declarat nimic, el a spus asta, Sans-Rival...

ELENA (*entuziasmată*): Sans-Rival? A fost aici la noi Sans-Rival?

IOANA: Nu pricep pentru ce ai ascuns un asemenea fapt...

POLIȚISTUL: Probabil ca să nu fiți îngrijorată.

ANTON (*găsește justificare*): Da... ca să nu fii îngrijorată.

ELENA (*privind în jur — locul unde a pășit Jaimosul Sans-Rival*): Doamne, a fost la noi Sans-Rival!

POLIȚISTUL: Este un hoț abil, fără... scrupule, da, da, fără scrupule... Cred că asta este cuvîntul.

ELENA (*cu pioșenie*): Și ce ar fi putut să facă?

POLIȚISTUL: Răufăcătorii, domnișoară...

ELENA (*enumeră cu teamă și încîntare*): Să fure? Să spargă? Să ardă? Să omoare? Să înjunghie? Să...

IOANA: Oprește-te!

POLIȚISTUL: Da, da... tineretul trebuie să știe!

ELENA: Și a intrat aici, în sufragerie?

ANTON: Da, aici... ședeam cu lumina stinsă și...

POLIȚISTUL: Și răufăcătorul a intrat pe fereastră.

IOANA: Doamne, ar fi putut să...

ELENA: Și tu ce-ai făcut?

ANTON: Ei, și tu! Ce-am făcut! Ce să fac?

POLIȚISTUL: A înfruntat situația cu îndrăzneală. Dați-mi voie, domnișoară, să vă spun că fratele dumneavoastră — vă este frate, nu? —, că fratele dumneavoastră s-a dovedit a fi unul din cei mai curajoși tineri pe care...

ELENA (*speriată, dar și mulțumită că în casa lor ar fi putut să se petreacă așa ceva*): Ar fi putut să-l împuște, nu?

POLIȚISTUL: Oamenii ăștia, domnișoară, dacă îmi permiteți să folosesc acest termen... (*O mică pauză — sintaxa undeva șchioabătă.*) Nu la termenul „domnișoară” mă refer, ci la cel de „oameni”... Dați-mi voie...

ELENA (*către Anton*): Și ai tăcut chitic! (*Cu voluptate.*) Aș fi murit de frică!

POLIȚISTUL: Din nefericire trebuie să vă comunic că a evadat.

ELENA (*mulțumită*): A șters-o!

POLIȚISTUL (*privindu-l pe Anton, solicitîndu-i complicitatea*): Da, asta e situația. M-a amenințat cu revolverul, iar eu n-am tras, deși aș fi putut... Și a evadat.

ELENA: Poate o să mai vină să se răzbune!

POLIȚISTUL: Tocmai acesta a fost și scopul venirii mele aici... Voiam să vă atrag atenția, pentru că răufăcătorii, drojdia asta a societății noastre, sînt elemente răzbunătoare.

IOANA: Ce ți-a trebuit, măi băiete... Mai bine îl lăsați să ia... Ce-ar fi luat?

ELENA (*emoționată*): Și acum trebuie să fim cu ochii în patru!

POLIȚISTUL (*cu îngăduință*): Nu chiar... Adică, ce păzim noi, domnișoară? Am vrut doar să vă pun la curent.

IOANA: Vă mulțumim... vă mulțumim foarte mult.

POLIȚISTUL: Și în al doilea rînd, sint obligat să vă pun o întrebare oficială: doriți să depuneți o plîngere „împotriva unui necunoscut”?

ELENA: Plîngere împotriva unui necunoscut! Ce frumos sună!

ANTON: Taci, tu! (*Către polițist.*) Nu e nevoie.

IOANA: Odată ce n-a luat nimic... Ce rost ar avea?

POLIȚISTUL (*ușurat — îi convine și lui*): Pentru că așa se obișnuiește... (*Răsufală — își scoate tabachera, aceeași ca a lui Sans-Rival.*) Îmi dați voie? (*Oferă și lui Anton.*) Fumați?

ANTON (*privește atent tabachera*): Tabachera asta...

POLIȚISTUL: Pofțiți! O țigară e totdeauna...

IOANA: Știți... vă rog să nu ne-o luați în nume de rău. În odaia asta nu se fumează...

ELENA: Știți... filodendronul...

POLIȚISTUL: Filodendronul... Am mai văzut eu o plantă ca asta... (*Pune tabachera în buzunar.*) Am fost informat că cere multă îngrijire.

IOANA: Da, da... foarte multă. (*Își aduce aminte brusc.*) Oh, și nu știam pentru ce a scăzut temperatura! Lăsase fereastra deschisă, domnul acela... cum i-ați zis...

ELENA: Sans-Rival! Trebuie să fie un tip foarte interesant.

POLIȚISTUL: Adevărul este că nu fură mult. De obicei, golește frigidererele. În special fură băutura „Uzo-Sans-Rival”. Însă e foarte...

ELENA (*ca și cum ar spune „foarte drăguț”*): Foarte primejdios!

POLIȚISTUL: Da, domnișoară, oamenii aștia, dacă îmi permiteți să folosesc termenul (*pauză, controlează în gînd fraza*), sint foarte primejdioși. Pentru ei, cuțitul... drojdia asta...

IOANA: Vă mulțumim foarte mult.

POLIȚISTUL (*salută militărește*): Datoria, doamnă, datoria înainte de toate! Să trăiți! (*De la ușă, către Ioana.*) Mi se pare că v-am mai văzut undeva...

IOANA: Da... tot ce se poate.

POLIȚISTUL (*renunță*): Bună seara.

(*Ioana îl conduce.*)

ELENA (*către Anton*): Și tu n-ai spus nimic!

ANTON: Mare lucru... Dumnealui a vrut să-și dea importanță.

IOANA (*intră*): Cum te-ai amestecat în povestea asta?

ELENA: Doamne, să fi fost eu! (*Infri-gurată.*) N-am văzut niciodată un hoț, un hoț adevărat!

ANTON (*simte nevoia să vorbească despre Sans-Rival*): E un tip ciudat...

ELENA: Cum arată?

ANTON: E un bărbat binefăcut, elegant, manierat, politicos...

ELENA: La fel mi l-am închipuit! Și vorbește frumos, nu?

ANTON (*cu ciudă*): Da...

ELENA (*mimînd*): Uneori se încruntă, ochii îi fulgeră, și atunci este în stare să comită o crimă! (*Mimează înjunghierea.*)

ANTON: Da' de unde! Nici nu seamănă a hoț.

ELENA: Atunci de ce l-ai predat?

ANTON (*se trezește*): Cum de ce? Doar a intrat în casa noastră.

ELENA: Ei și? Eu nu l-aș fi predat. Pur și simplu l-aș fi pofțit în bucătărie: „Pofțiți, domnule Sans-Rival! Sint dezolată, dar n-avem „Sans-Rival”, domnule Sans-Rival! Dacă ne-ați fi anunțat din vreme de vizita dumneavoastră...”

IOANA (*ride*): Ești nebună! (*Și din nou se sperie.*) Și acum, ce ne facem? Dacă te-ar pîndi într-un colț și... (*Șterge frunzele.*)

ANTON (*cu convingere*): Imposibil... Nu e deloc primejdios. Mi-a mărturisit că nu-i place violența.

ELENA: Ai stat de vorbă cu el?

ANTON (*incurcat*): După cîte am înțeles...

ELENA: Ai zis: „Mi-a mărturisit”...

ANTON: Vorba vine...

ELENA (*începînd să descopere adevărul*): Așaa...

ANTON: Adică cum „așaa”?

ELENA (*cu un aer inocent*): Așaa...

ANTON: Vorbește deschis!

IOANA: Iar începeți...

ANTON: Nu știu ce vrea să insinueze.

ELENA: „Musca pe căciulă...”

ANTON (*enervat*): Ești foarte per-spicace!

ELENA: Iar tu ești crud!

ANTON: Ei, poțim! Nu ești sănătoasă...

IOANA: Anton!

ELENA: Ești crud și nedrept. N-a furat nimic, nu-i place violența, e un om elegant, cult...

ANTON: De unde le-ai scornit toate astea?

ELENA: Tu ai spus! (*Continuă.*) E politicos, vorbește frumos, și tu l-ai predat!

ANTON (*se apără*): Dar e un răufăcător, un hoț! A vrut să fure!

ELENA: Cursul tău de „Drept roman“!

ANTON: Știu și eu... Ar fi furat...

ELENA: Perlele mamei, sau casa de bani!

ANTON: Ar fi furat... (*în sfârșit, a găsit ce*) filodendronul! (*Toți încremesc.*)

ELENA: Filodendronul!

IOANA: Doamne, filodendronul!

ANTON (*totuși, vinovat*): Da, da... filodendronul! Cred că pentru el a venit! (*Pauză. Ceva s-a schimbat. Furtul plantei ar fi fost o soluție?*)

IOANA: Înseamnă că este hoț de flori... dintre acei care pustiesc grădinile...

ANTON: Nu, zice că nu-i „florar“.

ELENA: Florar?

ANTON: Așa li se zice hoților de flori. Cum spunem „hoț de buzunare“, „hoț de găini“...

ELENA (*triumfă*): Deci, ai stat de vorbă cu el!

ANTON: Ce-am apucat...

ELENA (*ironic*): Dumnealui, Sans-Rival, ține revolverul îndreptat asupra ta și în același timp faceți conversație!

ANTON: A vrut să fure filodendronul, nu pricepeți?

IOANA: Tu ai zis că nu este „florar“.

ANTON (*disperat*): Nu este „florar“, însă filodendronul a vrut să-l fure! Pricepeți odată! A vrut să fure filodendronul nostru!

(*Pauză.*)

ELENA (*de parcă asta ar fi fost toată problema*): Ciudat! Cum l-ar fi cărat?

ANTON: De-aș fi fost complicele lui, aș fi știut.

ELENA: Nu văd motivul să fii nervos.

IOANA: Nu vă certați.

ELENA: Nu ne certăm, conversăm!... (*Un gest, cu degetul arătător îndreptat către Anton, ca și cum l-ar ținti cu revolverul.*)

IOANA: Elena! Gata! De altfel, ai treabă în bucătărie!

ELENA: La ce oră vă duceți la misit?

IOANA: Cind vine Mihai. (*Către Anton.*) Ajută-mă să termin, șterge frunzele alea... de sus. Mă dor umerii. (*Anton a început să curețe frunzele.*)

ELENA (*de la ușa bucătăriei*): Și nu știți ce a făcut? A obținut schimbul fără bani?

IOANA: Era sigur că o să reușească.

ELENA: Iar garsoniera va fi construită în cursul anului, nu?

IOANA: Așa a promis arhitectul.

ELENA: Casa de la marginea oiașului are și grădină?

IOANA: Da, sigur... Acolo toate locuințele au grădină.

ELENA: Și baie?

IOANA: Locuință nouă, fără baie!?

ELENA: Am să stau în cadă, cu orele! Cu tranzistorul alături și cu o carte!

ANTON: Dacă știi să înoți...

ELENA: Și dacă nu știu, nu-i nici o primejdie! Doar avem în casă un erou! A prins un hoț înarmat și n-o să salveze o biată copilă de la înec?

IOANA (*ride*): Elena!

ANTON: Las-o să vorbească! Se înșală, dacă crede că mă atinge! Deci, treci la înot...

ELENA: O să ne descotorosim de baia noastră de tablă, scundă și mare cit o roată de car, și de invenția lui Anton cu stropitoarea. (*Trage de o sfoară nevăzută.*) Trrr! O să trăim în sfârșit și noi ca oamenii.

IOANA (*cu reproș*): Elena! Cum vorbești așa?! Ce înseamnă „în sfârșit, ca oamenii“? Adică, vrei să spui că în căsuța asta a noastră...

ELENA: Nu, mamă, n-am spus ceva rău... n-am ocărit...

IOANA (*un fel de pedeapsă*): Te-am rugat să te duci în bucătărie. Trebuie să te și îmbraci, ca să ne ducem la misit.

ELENA (*iși aduce aminte, necăjită*): Sint de gardă...

ANTON (*tachinînd-o*): Și pentru ce spui așa, mă rog?

ELENA (*același ton*): N-am spus „așa“. (*Iese.*)

IOANA (*către Anton*): Șterge-le și pe alea mici, și-am terminat. (*Distrată.*)

Ti-am spus ce s-a întâmplat cu broderiile mele? Mi-a fost restituită întreaga comandă. (*Foarte tristă.*) Nu le mai cere, zice, nimeni... (*Cu reproș.*) Au uitat! (*Cu învidie.*) Au uitat...

ANTON (*ștergînd filodendronii cei mici*): Pot să te întreb ceva, mamă? Dar n-ai să te superi...

IOANA (*mirată*): Nu... De ce să mă supăr?

ANTON: Îmi promiți?

IOANA: Spune!

ANTON: Ce scria în scrisoarea aceea?

IOANA: Care scrisoare?

ANTON: Aceea... ultima... despre filodendron.

IOANA (*incrimențește cu mîna pe frunze*): Ce-ți veni?...?

ANTON: Vezi! Te-ai necăjit... Nu trebuia să te întreb.

IOANA: Nu... nu m-am necăjit.

ANTON: Ce scria?

IOANA (*fără să răspundă, pentru sine*): „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor!”

ANTON: Tu ai văzut-o?

IOANA: Cînd a sosit Mihai în dimineața aceea îngrozitoare...

ANTON: Ai văzut-o?

IOANA: Da... (*Mai puțin convinsă.*) Da... adică... În ziua aceea îmi pierdusem capul... Apoi n-a mai pomenit nimeni despre asta. Rana era foarte proaspătă și prea adîncă ca s-o mai...

ANTON: Ce fel de om era tata?

IOANA (*se întoarce brusc. Îl privește pe Anton. Răspunde într-un tirziu, încolor*): N-am mai întîlnit un asemenea om...

ELENA (*intră — și-a pus șorțul de bucătărie. Șterge o cratiță*): Și o să aibă apă caldă zi și noapte?

ANTON: Nu, noapte și zi!

ELENA: Ce spirit! Ho, ho, ho!

IOANA: Ai deschis fereastra bucătăriei?

ELENA: Toată casa duhnește a ceapă prăjită!

ANTON: O să vină mirele și ce-o să zică?

IOANA: Ai deschis fereastra bucătăriei!

ELENA (*către Anton*): Vezi bine, mireasa va veni în casă nouă! (*Alt ton.*) Cînd vine omul, îl supără aerul închis. Plus că-l punem în bucătărie să fumeze... A și început să facă de gardă!

IOANA: Haideți, haideți... În ultimul timp vă aprindeți foarte ușor. Da, da... Foarte ușor... Nu știu ce-i cu voi. Zău că nu știu ce-i cu voi. (*Se îndreaptă spre bucătărie.*) Mă duc să mă îmbrac. Dacă dă telefon Mihai, mă chemați. (*Iese.*)

ELENA (*se apropie de Anton, care șterge ultima glastră. Malițioasă: vrea să obțină ceva*): Să-ți ajut, frățioare?

ANTON (*a „mirosit”*): Degeaba...

ELENA (*ofensată*): Adică ce degeaba?

ANTON: Degeaba îmi dai tircoale.

ELENA (*demascată*): Îți dau „tircoale”! Ce expresie!

ANTON: Astă-seară am treabă.

ELENA: Nici n-am avut de gînd să-ți cad în genunchi, să te implor! Știu doar că nu ești în stare să faci cuiva un bine! Numai la tine te gîndești!

ANTON (*de un calm enervant*): Am stat și ieri de gardă, azi n-am chef.

ELENA (*ironic*): Mai ales după eroismul de ieri!

ANTON (*ofensat*): Nici de data asta nu m-ai atins.

ELENA: De ce l-ai trădat pe Sans-Rival?

ANTON: Nu l-am trădat, l-am predat.

ELENA: L-ai trădat! Ați stat de vorbă și după aceea l-ai predat. Asta-i trădare!

ANTON: Hoții trebuie pedepsiți.

ELENA: Dar iată că a evadat! A șters-o, a șters-o! Și o să te pîndească într-un colț de stradă, o să se apropie cu cuțitul între dinți...

ANTON (*fioros*): Sau, o să vină chiar în seara asta, o să intre călcînd în virful picioarelor, o să întindă mîinile lui păroase spre frumosul tău gît...

ELENA (*înfiorată*): Să vină! Nu mi-e teamă!

(*Soneria.*)

ANTON: Iată-l! A sosit Sans-Rival!

ELENA: Du-te să deschizi!

ANTON: Nici gînd! A venit pentru tine. (*Elena se duce să deschidă.*)

MIHAI (*vocea lui*): Să fie într-un ceas bun!

ELENA (*intră cu Mihai*): Deci, ai reușit!

MIHAI (*e foarte vesel — mulțumit de sine*): Nu dăm nici un miar! Ba o să-l plătească și pe misit. (*Cu o bucurie copilărească.*) Am luptat! Trebuia să fiți de față să vedeți cît am luptat!

ELENA (*bate toba cu cratița*): Ura! Ura! Ne mutăm!

IOANA (*intră*): Ai reușit?

MIHAI: Am pledat..., da, ăsta e cuvîntul, am pledat...

IOANA: Spune cum a fost, ce le-ai zis?

MIHAI: Mi-am închipuit că sînt la proces. Acest proces, imi zic, trebuie să-l cîștig! Neapărat trebuie să-l cîștig.

ELENA (*bate în cratiță*): Rugăm asistența să facă liniște, altminteri voi fi nevoită să evacuez sala! Aveți cuvîntul, domnule avocat!

MIHAI (*tusește sec — își drege glasul —, se joacă, dar este într-adevăr emoționat*): Dooomnule Președinte! Clienții mei, casa clienților mei este una din cele mai...

ELENA: Ne-ați convins! Renunțăm la bani! Ura! Ura! A reușit! Ne mutăm!

IOANA: În sfîrșit! Bine, lasă toba!

ANTON : Se grăbește să se mute cu Leonida și cei „trei sute” !

ELENA : Da, mă grăbesc ! Urlă invidia în tine. Pentru că nu ți-ai găsit mi-reasă !

ANTON : Cine să se apropie de mine când descoperă că am o asemenea soră !

MIHAI (*vrea să-și comunice bucuria*) : Ne așteaptă astăzi... (*Către Anton.*) Acolo să mă fi văzut ! Să vezi mata pledoarie... Fiecare cuvânt al meu a fost plătit cu un miar ! Astăzi semnăm contractul !

IOANA : Spuneai că o să te interesezi și de mobilă.

MIHAI : Există mobilă foarte frumoasă, în rate.

ELENA : Am pus ochii pe o sufragerie din Schiros, lucrată de mână, o minune !

IOANA : Totul costă o grămadă de pa-rale !

MIHAI : Să nu uitați că o să avem... (*corectază*) o să aveți de mobilat două case. (*Se caută în buzunare.*)

IOANA (*ride*) : Dacă nu te-ai fi lăsat de fumat, azi ți-aș fi dat voie să fumezi aici ! Da, chiar aici !

ELENA : O să luăm și din mobilierul nostru vechi câte ceva, nu ?

IOANA : Sint unele lucruri de care nu ne putem lipisi.

ANTON (*gînditor, îl citează pe Sans-Rival*) : „Omul se leagă de mobilă, de un scaun, de o fotografie și de-vine un rob.”

MIHAI : Omul nu poate trăi dacă nu e legat de ceva... N-ar avea pentru ce trăi...

ELENA (*tare, ca să rupă discuția pornită pe o temă nedorită*) : Deci... în primul rînd o să luăm cu noi... (*Privește în jur căutînd. Privirea ei ocolește fi-lodendronul.*)

ANTON : În primul rînd, baia de tablă, să-ți scalzi bebelușii !

IOANA (*ride*) : Anton !

ELENA : Și scăunelul cu trei picioare !

ANTON (*după o privire în jur*) : Bufet-ul ? Nu plecăm de aici fără bufet !

IOANA (*intră în joc*) : Și oglinda ! Oglinda noastră bătrînă, care ne-a vă-zut și veseli și triști, și mari și mici...

ELENA : Și care a îmbătrînit într-atîta încît niciodată nu ne arată așa cum sintem ! Și mai luăm... (*caută în jur — privirea ocolește din nou filodendronul*) lavaboul !

ANTON : Lavabou cu marmoră spartă !

IOANA : Nici acum nu mărturisiți cine a spart marmora ?

ELENA : Și... (*Toate privirile încearcă să ocolească filodendronul — jocul a pierdut din prospețime.*) Masa asta... o s-o punem în curte, pentru la vară.

IOANA : Tabloul cu pisicile ? Să nu ui-tăm tabloul cu pisicile !

(*De afară se aude vocea lui nea Petre.*)

PETRE : Pămînt de flori ! Pămînt de flori !

(*Jocul s-a oprit brusc. Toți au incremenit. Filodendronul, ocolit pînă acum, își impune prezența. Toți sînt într-o așteptare încordată. Se aude soneria. Ioana tresare — parcă cineva a înjughiat-o în spate. Soneria se repetă. Nu se mișcă ni-meni. În sfîrșit, Elena se hotărăște să deschidă.*)

PETRE : Bună seara ! O, o, și domnul Mihai — bună seara !

(*Ioana salută cu o mișcare imperceptibilă a capului, cu un zîmbet înghețat. Se așază pe un scaun, sleită. Și pe buzele lui Mihai încremenește un zîmbet. Elena rămîne cu spatele lipit de ușă, cu mî-nile atîrnate.*)

ANTON (*după ce s-a uitat la ceilalți, își dă seama că cineva trebuie să răspun-dă. Dușmănos*) : ...seara...

PETRE : Bună seara, bună seara, am adus leagănul... Ho, ho, leagănul... Am promis ? Am promis ! Planta aceasta, doamnă, fată ca o iepuroaică, și să am iertare... Așa ceva n-am mai văzut. (*A ajuns lingă filodendron.*) Ei, cu-coană, astîmpără-te, cucoană, o să-i dai afară pe stăpîni ! Ia te uită, ia te uită ! Eu de-aș fi fost în locul dumneavoastră, aș fi trimis-o la expoziție. (*Îi privește.*) Da, da, la expoziție...

(*Ioana primește fraza cu același zîm-bet. Mihai caută în buzunare.*)

ELENA (*de la locul ei, cu capul sprijinit de ușă*) : O să luăm și scaunul, scaun-ul acela cu trei picioare...

PETRE : ...A dracului plantă ! Numai tertipuri ! Ca omul ! (*Începe să lucreze. Va scoate puietul și îl va planta în glastra adusă.*) Ce frăgezime ! Ca o ființă vie ! Am zis eu ! Florile au suflet, și spune-mi mata ce vrei... Ascultați-mă pe mine ! Era într-o casă o gardenie... Altă drăcie și planta asta... Într-o noapte a murit stăpîna. Dimi-neaua, gardenia moartă ! S-a ofilit. Ca

o ființă vie, doamne ferește... A zis lumea fel de fel... Cică... tămăia... Du-te vino de lume... uși deschise, ferestre... Nu, doamnă! Au suflet florile... Uite, filodendronul, să zicem... Am avut o clientă... Un filodendron, ce mai! „Ne mutăm” zice... „Mutăți-vă, mutați-vă”, zic eu. „Luăți-vă însă rămas bun de la filodendron.”

ELENA (cu vocea spartă — de la același loc): O să luăm cu noi și lavaboul... cu marmora crăpată. (Fără să întrebe.) Cine l-a spart? Nimeni nu-și mai aduce aminte.

PETRE: Ce vă spuneam? Da... „De ce, mă rog — zice. Aerul e la fel — zice —, cartierul același...” Întrebați-mă ce-i cu planta! Mă întrebați? Păi! S-a dus! Casa, doamna mea, dorul de casă! Ca o vietate... Până și pisica se întoarce la casa veche. Pisica... care este un animal și n-are noblețea florii! Floarea n-are picioare să fugă, să ia calea întoarsă. N-o lasă rădăcinile... Rădăcini, rădăcini... Ne tot zbatem să prindem undeva rădăcini, și după aceea nu știm cum să le tăiem! Ce spuneam? Da... Floarea nu poate să meargă, își întoarce numai tulpina spre casa veche și se ofilește...

ELENA (vocea plînsă — la fel de incremenită): Nici oglinda nu putem s-o lăsăm. Trebuie s-o luăm. Ba ne arată cu gîtul lung, ba cu patru ochi.

PETRE: ...Am avut o clientă... Avea un coral — ca un incendiu! Întreabă-mă să-ți spun: s-a prăpădit! Da, da! Pră-pă-dit! L-a incredințat unei vecine pentru cîteva zile și a plecat la mare... Nu l-a îngrijit vecina? L-a îngrijit! Nu l-a stropit? L-a stropit. Atunci? A simțit coralul mîna străină! I-a lipsit mîngîierea... stăpîna lui vorbea cu el, îi cînta, îl alinta... S-a dus... Ascultați-mă pe mine! Ce spuneam? Da... vorba ceca... Cîinele, doamna mea, cîinele, care este cîine, animal... își pierde stăpînul și se duce și el de ripă... Darmite floarea, care are noblețea sufletului, nu? (Și-a terminat treaba, își adună lucrurile.) Ei, asta a fost! Să vă trăiască! Să auzim de bine... Și am să trec peste vreo două-trei zile să văd cum îi merge noului-născut! Ho, ho... noul-născut! Să nu uitați să-i dați zahăr! Pentru că florile astea sînt ca pruncii, le plac dulciurile... Ascultați-mă pe mine... Noaptea bună! (Nu primește răspuns.) Ei, să vă trăiască! Noaptea bună... (Elena se dă ușor la o parte, mașinal, să-i facă loc să treacă. Nea Petre mai aruncă un „noapte bună” și iese.)

MIHAI (după o pauză. Cu o voce nefiresc de tare): Acum trebuie să sosească misitul. (Normal.) Trebuie să sosească misitul... Casa nouă are verandă tocmai ca asta: la fel, și în același loc!

IOANA (obosită): Spre răsărit?

MIHAI (încearcă să se orienteze. E clar că veranda nu e „spre răsărit”, dar minte): Da, spre est... Desigur.

ANTON: Poate că o să se aclimatizeze filodendronul.

ELENA (se naște o speranță în ea): Acolo, la marginea orașului, toate casele au grădini, și plante exotice! E un aer minunat, ca la țară!

(Pauză.)

IOANA: Misitul n-a venit. (Se ridică încet, îmbătrînită, se îndreaptă spre bucătărie.)

MIHAI (cătore Anton): Te rog, Anton, n-o lăsa singură, du-te cu ea, te rog... Și-a adus aminte din nou de... Du-te să stai cu ea. Spune-i ceva, povestește-i ceva s-o distreze. (Anton iese după Ioana. Mihai caută țigări în buzunare.)

ELENA (brusc): Mihai! Spune-mi ce scria în scrisoarea aceea?

MIHAI: Care scrisoare?

ELENA: Acea... ultima dorință...

MIHAI: Cum de ți-ai adus aminte de asta?

ELENA (ton de interogatoriu): Ce scria?

MIHAI: „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor!”

ELENA: Tu ai văzut-o?

MIHAI: Scrisoarea? Am văzut-o... Desigur... Adică... în ziua aceea am fost cu toții atît de... Cum să-ți spun?

ELENA (cu participare din ce în ce mai intensă): Cine a adus-o? Tu?

MIHAI: Eu? Nu... N-am adus-o eu.

ELENA: Cineva de la închisoare?

MIHAI: Nu știu... nu cred.

ELENA: Cineva totuși a adus-o, nu? Trebuie să existe cineva care a adus această scrisoare, cineva căruia poate i-ar fi vorbit despre această plantă.

MIHAI: Da... desigur... Unul dintre ai noștri.

ELENA: Atunci cine?!

MIHAI: Nu-mi aduc aminte. Venise atîta lume în ziua aceea... Și eram cu toții întorși pe dos!

ELENA: La cine se află acum scrisoarea? La mama?

MIHAI: Așa cred... La cine altul?

ELENA: Ție ți-a vorbit tata despre filodendron?

MIHAI (deși Elena n-a fișat): De ce ți-ai adus-o? (Se sforțează să-și aducă aminte.)

La proces n-am avut timp de asemenea... (*Urea să spună „fleacuri” — renunță.*) Dar și să-mi fi spus, poate n-aș fi reținut... Am avut atunci atâtea ne-cazuri...

ELENA (*intens*): Și despre plantă nimic, nimic?

MIHAI: Ce-ți veni?

(*Pauză.*)

ELENA (*incet*): Mihai, o iubești pe mama?

MIHAI (*surprins, tulburat*): Elena! Ce înseamnă asta!

ELENA: Te-am întrebat dacă o iubești pe mama.

MIHAI: Nu ți-e rușine? Cum poți spune asemenea...?

ELENA (*izbucnește*): Pot! Am tot dreptul! Iubesc și eu! Miine o să am casa mea și am dreptul să știu! Iar tu ești obligat să-mi răspunzi, Mihai! (*Alb.*) Deci, întreb: o iubești pe mama?

MIHAI: Taci odată, taci! Taci!

ELENA (*sentința*): O iubești. (*Pauză.*) Și ea te iubește. (*Tare.*) De ce nu v-ați căsătorit?

(*Mihai tare ar vrea acum o țigară. O singură țigară! Măcar un fum.*)

ELENA: După aceea... după... („după moartea tatii”), de ce nu v-ați căsătorit?

MIHAI: Nu mă întreba...

ELENA: Din cauza noastră, a copiilor. MIHAI (*o imploră*): Nu mă întreba!

ELENA (*necruțătoare și față de Mihai și față de ea*): Pentru noi ar fi fost mai bine. Și așa sintem împreună în fiecare zi.

MIHAI (*fără putere*): Taci!

ELENA: Și noi te iubim ca pe un tată...

MIHAI (*pierdut*): Mulțumesc. Ți mulțumesc...

ELENA: V-a împiedicat scrisoarea, filodendronul?

MIHAI (*se apără*): Nu, nu! Ce-ți veni?!

(*La ușa bucătăriei a apărut Ioana. Intră neliniștită, adusă probabil de strigăte. Rămîne nemișcată lângă ușă.*)

ELENA: Planta asta... planta asta necruțătoare.

MIHAI: Elena! N-ai voie să vorbești așa!

ELENA: Cum a putut tata să ne lase o asemenea moștenire?

MIHAI: Nu, nu e de vină el... Noi toți sintem de vină. Nici nu știu dacă există vreo vină. Nu știu... Poate... Undeva există o eroare... Undeva am greșit... Ioana, eu, toți...

(*Elena izbucnește în hohote de plins. Fuge spre bucătărie. Dă de Ioana. Speriată, își acoperă gura cu palma: nu știe de când se află acolo mama ei și ce a auzit. Ioana întinde mîna s-o oprească. Elena însă îi scapă și dispare în bucătărie. Mihai zîmbește stingher, nu știe ce a auzit Ioana. Dînsa, pe de altă parte, bănuiește tema discuției, deși ceea ce auzise nu este concludent.*)

IOANA: Ce s-a întîmplat? Ce-i cu Elena?

MIHAI: Știi... Era vorba de... de casă. Păi, copiii... ce să-i faci?

IOANA: Mi s-a părut că plîngea.

MIHAI: Tot de... Îi pare rău că... lasă casa părintească.

IOANA (*nu-i vine să creadă*): Da?! Vezi... eu am avut impresia că abia vor să scape.

MIHAI: Nu, nici vorbă... Elena și Anton sînt foarte legați de casă, de tine, de... de... tot ce îi înconjoară.

IOANA: Nu știu... lumea s-a schimbat. Mai ales tinerii...

MIHAI: Au preocupările lor.

IOANA: Noi am fost altfel... (*Incercînd să ridă.*) Eram — nu-i așa? — generația de sacrificiu.

MIHAI (*alb*): Poate pentru că cineva ne-a virît în cap această idee.

IOANA (*incolor — nici un ton — sec*): Ți-am spus... Broderiile mele, acelea cu... filodendroni... Nu le mai cumpără nimeni. (*Cu răutate, adică: „Bine ne-au făcut!”*) Nimeni!

MIHAI: Ți se pare... Oamenii...

IOANA (*dă din cap tristă, descurajată*): Nimeni! (*După o pauză.*) Misitul n-a venit!

MIHAI: Acum trebuie să sosească.

IOANA: Îmi închipui cum ai luptat ca să obții schimbul fără plată!

MIHAI (*fără clanul de mai înainte*): Da, am pledat ca la un adevărat proces. Un proces foarte, foarte greu.

(*Se aude claxonul unei mașini. Mihai sesizează abia a treia oară. Întoarce privirea spre verandă. Claxonul se aude în continuare.*)

ANTON (*intră*): O fi misitul?

(*Apare Elena în fața ușii bucătăriei.*)

ELENA : A sosit misitul...

(Ioana se ridică încet, se aude soneria.
Anton se duce să deschidă.)

LEONIDA (intră vorbind) : Un domn...
Să coborâți, zice, că vă așteaptă...

MIHAI : Da... mergem. Uite că mergem...
(O privește pe Ioana, care se îndreaptă
tăcută spre ieșire. Leonida se uită de
la unul la celălalt — înțelege că s-a
întimplat ceva.)

IOANA (de la ușă, fără să se întoarcă) :
Elena, să fii cu ochii în patru !... Și...
și să nu uiți să-i dai zahăr ! (Un ton
de parcă a spus : „dă-i otravă“.)

(Ioana, Mihai, Anton ies.)

LEONIDA : Ce s-a întâmplat ?

ELENA (arțăgoasă) : Și pentru ce, mă
rog, trebuia să se fi întâmplat ceva ?

LEONIDA (încercând să pară indiferent) :
Pariez că a strănutat filodendronul.

ELENA : Umor de inginer !

LEONIDA : Va să zică, cu tine nu se
poate vorbi.

ELENA : Diferență de nivel...

LEONIDA : Iar o să ne certăm ?

ELENA : Te-am jignit pentru că te tri-
mitem să fumezi în bucătărie.

LEONIDA : Mă neliniștește faptul că
accept !

ELENA : Te-ai supărat pentru că n-am
venit cu tine și am stat de gardă. Am
ofensat egoismul tău de mascul !

LEONIDA : Mă îngrozește gândul că
poate să mă înhațe și pe mine ! Când
am stat „de gardă“, m-am pomenit pri-
vind cu pioșenie această plantă carni-
voră !

ELENA : Carnivoră, hai ?

LEONIDA : A mâncat doi pînă acum !

ELENA : I-a mâncat, hai ?

LEONIDA : Pe Mihai și pe Ioana !

ELENA : Te poftesc să te oprești !

LEONIDA : Acum vrea să vă înghită și
pe voi ! Și pe mine !

ELENA : Taci !

LEONIDA : Vrea să mă înhațe jungla
asta de nepătruns !

ELENA : Jungla, zici ?

LEONIDA : Dar eu nu vreau ! Nu
vreau, și basta !

ELENA : Uite ușă !

LEONIDA : O văd și nu pot să mă
mișc ! (Îngrozit.) Simt cum mă țin de
picioare rădăcinile astea aeriene, ten-
taculele astea de monstru marin ! Și
vreau să fiu tare !

ELENA : De-ai fi fost tare, l-ai fi...

LEONIDA : L-aș fi tăiat. Asta ai vrut
să spui ?

ELENA (deși asta voia să spună) : Cum
poți să-ți închipui așa ceva !

LEONIDA : Asta ai vrut să spui. Ei, află
că, de-aș fi fost tare, nu m-ar fi inter-
resat planta asta.

ELENA : Ai fi distrus-o !

LEONIDA : Aș fi ris ! De ea, de voi, de
toate ! Dar nu pot. Nici să fug nu
pot !

ELENA : Am înțeles... Poți să pleci !

LEONIDA : Va să zică, mă dai afară !

ELENA : Singur te-ai exclus din casa
asta.

LEONIDA : Nu plec înainte de a mai
adăuga ceva.

ELENA : Nu e nevoie ! Știu că ești in
stare să spui tot ce-mi pot imagina !

LEONIDA : Ați fi putut fi fericiți și ați
devenit robi !

ELENA : Eram sigură că ne consideri
oameni slabi !

LEONIDA : Vă mințiți că iubiți această
plantă și...

ELENA : Spune-o deschis : sinteți ipo-
criti !

LEONIDA : Vreți să scăpați de ea și nu
sinteți în stare !

ELENA : Bănuiam că o să ne acuzi de
lașitate !

LEONIDA : Vă ascundeți în umbra ei,
pentru că vă e frică de stradă !

ELENA : Comoditatea e cea mai blîndă
acuzare în gura ta !

LEONIDA : Vă legați de morți pentru
că nu puteți să vedeți viața din jurul
vostru.

ELENA (teatral) : „Sinteți orbi ! Sinteți
orbi !“

LEONIDA : Elena, hai să plecăm ! (Cu
o neliniște, o frică nelămurită.) Te rog,
te implor — hai să fugim !

ELENA (poate fi o soluție) : Să fugim ?

LEONIDA : Noi doi... să plecăm de aici.

ELENA : N-avem unde...

LEONIDA : N-ai ce căuta aici.

ELENA (speranța unei soluții se pierde) :
Locul meu este aici.

LEONIDA : Să plecăm împreună și...

ELENA (vehementă, tocmai pentru că
s-a gândit la fugă) : Poți pleca. Văd
că ne urăști, că îl urăști...

LEONIDA : Înțelege-mă, îl urăsc pentru
că... pentru că am început să mă gin-
desc la el...

ELENA : Pleacă ! Tu poți pleca.

LEONIDA : Elena ! (Ea tace. Ține ochii
închiși.) Elena... Plec, să știi ! Elena !

(Pleacă. De la ușă ar mai vrea să spu-
nă ceva. Renunță și iese parcă fugărit.
Elena aude pocnetul ușii. Tresare.)

ELENA : Leonida ! A plecat ! (*Mai tare.*)
Leonida ! Chiar a plecat ! (*Fuge spre
vestiar.*) Leonida !

(*Stă câteva clipe nemișcată. După aceea
se duce la fotoliu. Se ghemuiește în el.
La verandă apare o umbră. E Sans-Ri-
val. Bate la geam. Ridică ferestruica.
Elena se sperie. Caută ceva să se așere.
Dă de bătător. Îndreaptă coada bătăto-
rului spre verandă.*)

SANS-RIVAL : E cineva aici ? (*Incalecă
pervazul.*)

ELENA (*cu voce tremurătoare*) : Mîinile
sus !

SANS-RIVAL : „Mîinile sus !“ Doamne,
ce obicei !

ELENA (*mai ferm*) : Mîinile sus !

SANS-RIVAL : Nu pot lua mîinile de pe
pervaz ! Am să cad, și e păcat !

ELENA : La cea mai mică mișcare, trag !
SANS-RIVAL : Pariez că țineți o mă-
tură.

ELENA : Trag ! Unu... doi...

SANS-RIVAL (*sare în sufragerie*) : Gata,
am ridicat mîinile !

ELENA : Să stai locului !

SANS-RIVAL (*înaintînd*) : Nu fac un
pas !

ELENA : Tip !

SANS-RIVAL : Nu e cazul.

ELENA : La cea mai mică mișcare...

SANS-RIVAL : Despre asta am mai vor-
bit... Sinteți singură ?

ELENA : Da ! Nu ! Alături e... sint...
mama, tata și fratele meu !

SANS-RIVAL : Bunica, bunicul...

ELENA (*strigă*) : Mamă ! Anton ! (*In-
formativ.*) Anton e fratele meu... An-
ton !

SANS-RIVAL : Îmi pare bine... Cred că
l-am cunoscut. (*Aprinde lumina.*) Bună
seara !

ELENA : Ah, dumneata... Dumneata ești
Sans-Rival !

SANS-RIVAL : Văd că mă cunoașteți.

ELENA : Și ești înarmat...

SANS-RIVAL : Nu știu cum se ține un
ac !

ELENA : Pe fratele meu l-ai amenințat
cu revolverul !

SANS-RIVAL : Așa a spus ? Cheamă-l
aici !

ELENA : Nu e acasă.

SANS-RIVAL : Aha ! Va să zică, ești
singură ?

ELENA : Nu ! Casa e plină !

SANS-RIVAL : V-a spus că l-am ame-
nțințat cu revolverul ?

ELENA : Polițistul ne-a spus.

SANS-RIVAL : A venit la dumneavoaș-
tră ?

ELENA : Da... Pentru că sinteți, zice,
periculos !

SANS-RIVAL : Bine că se știe !

ELENA : Te rog, te implor, ia tot ce
vrei din casă, numai să nu te legi de
Anton !

SANS-RIVAL (*se joacă*) : Voi fi necru-
țător !

ELENA : Oh, să nu-i faceți vreun rău.

SANS-RIVAL : Am să mă răzbun !

ELENA : Vă rog ! Vă implor !

SANS-RIVAL : Răzbunarea mea va fi
cruntă !

ELENA : Te rog ! Lasă-l să termine stu-
diile.

SANS-RIVAL : Fie ! Dar după aceea...

ELENA : Da, după aceea... Nu, nici după
aceea ! Poftim ! (*Se oferă, sacrificîndu-
se.*) Mie fă-mi ce vrei !

SANS-RIVAL (*tusește sec, jenat*) : Pof-
tim ?

ELENA (*sesizează dublul sens al „sacri-
ficiului”*) : Iartă-mă...

SANS-RIVAL : Nu face nimic ! (*Pauză
jenantă.*) Frumoasă plantă !

ELENA : E sufletul nostru.

SANS-RIVAL : Un suflet încărcat.

ELENA : Ce-ați spus ?

SANS-RIVAL : Nimic... Frumoasă plan-
tă.

ELENA : Ați vrut să-l furați !

SANS-RIVAL : Eu ? Doamne ferește !

ELENA : Anton a zis că ați vrut să-l
furați !

SANS-RIVAL : Așa, va să zică...

ELENA : Nu vă puteți imagina ce rău
ne-ați fi făcut.

SANS-RIVAL : Nu mai spuneți ! Îl iubiți
chiar atît de mult ?

ELENA (*de o ipocrizie uluitoare*) : Știți
la ce m-am gîndit ? N-am altă soluție !
Trebuie să-mi salvez fratele ! Poftim !
Să-mi promiteți că n-o să-i faceți nici
un rău lui Anton și vă las, da, da, vă
las să luați filodendronul !

SANS-RIVAL : Extraordinar ! Chiar fi-
lodendronul ?

ELENA (*chipurile, dărimată*) : Da... v-am
promis.

SANS-RIVAL : Și eu care am venit să-l
anunț pe Anton că nu iau filodendro-
nul.

ELENA : V-a spus Anton să-l luați ? !

SANS-RIVAL : I-am promis, însă îmi
retrag cuvîntul, drept pedeapsă pentru
faptul că a încercat să-mi răpească li-
bertatea !

ELENA (*fuge spre telefon*) : Chem poli-
ția !

SANS-RIVAL : Unde naiba să duc pădurea asta ?

ELENA : Atunci... (*Formează un număr.*)
SANS-RIVAL (*o întinde cu degetul*).

Miinile sus ! Trag !
ELENA (*speriată, lasă receptorul*) : Oh !
(*Se întoarce.*) M-ai speriat... (*Sans-Rival începe să-și deschidă trusa.*)

ELENA : Doamne, ce aveți de gând ?
SANS-RIVAL (*scoate ibricul*) : Să fac o cafea... Dacă îmi permiteți.

ELENA : Vă rog, ca la dumneavoastră acasă...

SANS-RIVAL (*iși pregătește cafeaua, ia apă din cană*) : De ce vreți să scăpați de el ?

ELENA : Cine v-a spus că vrem să scăpăm ?

SANS-RIVAL : De fapt, fiecare din noi poartă în spinare o plantă ca aceasta... O îngrijim, o stropim, o plivim, nu putem trăi fără ea, deși viața cu ea e un chin !

ELENA : Dumneata ai un... filodendron ?
SANS-RIVAL : Ce întrebare ?!

ELENA : Ai, sau nu ?
SANS-RIVAL : Am sfărîmat toate iluziile, afară numai de cea a libertății !

ELENA : Și ești fericit ?

SANS-RIVAL (*dubă o pauză*) : Așa pățește cine vorbește cu o domnișoară despre astfel de lucruri ! Riscă să fie întrebat dacă e fericit.

ELENA : Nu mi-ai răspuns.

SANS-RIVAL : Am învățat că totdeauna omul mai are ceva de pierdut ! Chiar atunci cînd e convins că a pierdut totul ! Dacă asta e fericirea...

ELENA : Sans-Rival, cine ești dumneata ?
SANS-RIVAL : Cu scrisoarea aceea ce se mai aude ?

ELENA : Știi și despre scrisoare ?
SANS-RIVAL : Să știi că m-am gândit serios... Am impresia că noi ne înrobim singuri, crezînd că cineva ne înrobește. De fapt, robia se află în noi !

ELENA : De-aș fi fost de la poliție, te-aș fi poreclit „Filozoful“.

SANS-RIVAL : Mulțumesc.

ELENA : Floarea asta, pentru noi înseamnă... este...

SANS-RIVAL : Ca dragostea cea mare !
O dorești, dar vrei să te și eliberezi de ea !

ELENA : Să te eliberezi...

SANS-RIVAL : O libertate tragică !
ELENA : Libertate tragică... Ce frumos !
SANS-RIVAL : Citatul nu-i al meu... l-am citit undeva... (*Toarnă cafeaua în cești.*)

ELENA : Floarea asta e o moștenire...

SANS-RIVAL : O moștenire prețioasă, dar greu de suportat... Ca Partenonul. O cafea ?

ELENA : Ce legătură are Partenonul ?
SANS-RIVAL : Are. Ne obligă să arătăm altfel decît sîntem.

ELENA : Ca oglinda noastră... (*Revine.*)
E o moștenire glorioasă, un trecut fără seamăn ! Unic pe lume.

SANS-RIVAL : Lumea geme de trecuturi unice și fără seamăn. De-aș fi fost Statul, aș fi dărimat Partenonul și aș fi urlat : „Ehei ! Popor ! Ridică-ți Partenonul pe măsura și pe posibilitățile tale de acum ! Să fii tu !“

ELENA : Ai idei !
SANS-RIVAL : Rămășițe de robie !
ELENA : Cei liberi nu gîndesc ?
SANS-RIVAL : Dacă sînt liberi, pentru ce să gîndească ?

ELENA : Sans-Rival, zis „De-azi-pe-miine“, zis „Liberul“, zis „Filozoful“ !
SANS-RIVAL : Eu vorbesc serios.

ELENA : Cred că ești anarhist.
SANS-RIVAL : Nu. Anarhia e robie — eu sînt liber.

ELENA : Se spune că ești răzbunător.
SANS-RIVAL : Gîndul la răzbunare te face sclav. Dintotdeauna mi-era milă de Electra, de Oreste, de Clitemnestra.

ELENA : Și cum de nu ești rob al libertății dumitale ?
SANS-RIVAL (*se întoarce brusc spre ea. Întrebarea îl surprinde*) : Ia te uită !
Mda... Pare că există o contradicție...

ELENA : Aha ! Nu răspunzi !
SANS-RIVAL : Frumoasă plantă...
ELENA (*triumfă*) : Oho ! Ți-am venit pe deasupra !

SANS-RIVAL : Poftim ? (*Tușește sec.*)
ELENA (*rușinată*) : Am vrut să spun...
Te-am... V-am strîns cu... (*Iar se oprește.*)

SANS-RIVAL (*amuzat*) : Lăsați-o mai bine !
ELENA : Cred că nu m-ați înțeles greșit !...

SANS-RIVAL : Frumoasă plantă ! Fiecare din noi poartă în suflet un filodendron. O dragoste... o ură... (*Elena pleacă în bucătărie. Sans-Rival nu observă — continuă*) un vis... un dor... o prietenie, o dușmănie... Îl stropim, îl plivim, îl îngrijim... Nu putem trăi fără el... Pînă ce crește... crește... crește... și într-o bună zi... (*Se intrerupe.*)
Drace ! Am mai spus-o asta !

(*Se întoarce, vede că Elena a plecat. Nu știe ce s-a întimplat. E ușor neliniștit. De afară se aud fluierături. În sufragerie dă năvală Elena, cu un cuțit de bucătărie. Întinde cuțitul spre el.*)

SANS-RIVAL (*ridică mîinile amuzat*):

Mă predau!

ELENA (*arătînd filodendronul*): Taie-l!

SANS-RIVAL: Filodendronul?

ELENA: Taie-l! Te rog!

SANS-RIVAL: Nu pot.

ELENA: Te implor!

SANS-RIVAL: Eu trebuie să fiu liber!

ELENA: N-ai nimic de pierdut.

SANS-RIVAL: O asemenea faptă mă va robi!

ELENA: Dacă nu-l tai, chem poliția!

SANS-RIVAL: Taie-l dumneata!

ELENA (*ingrozită*): Nu pot! Nu! E de ne...

SANS-RIVAL: Taie-l din rădăcină!

ELENA: Am impresia că va țîsni singe!

Taie-l dumneata!

SANS-RIVAL: Degeaba aș face-o eu.

Dacă nu poți să-l tai singură, înseamnă că nu ești coaptă pentru a fi liberă!

Dă-i drumul! Unu, doi, trei!

ELENA (*iși face curaj*): Unu! Doi!

Trei! Oh! M-am tăiat. (*Speriată.*) Singe! Oh, singe!

SANS-RIVAL (*ii ia cuțitul și îi examinează rana*): Vezi? Dacă ai fi tăiat planta, ai fi crezut că singele e de la ea! Și doar e propriul tău singe! (*Scoate o batistă albă.*)

ELENA: Să nu mă doară!

SANS-RIVAL (*cu batista, îi tamponează rana*): Așa-i, nu putem suporta durerea fizică. Ne înțepăm cu un ac și urlăm, țîpăm, dăm din picioare... La durerea dinăuntru însă... (*La verandă a apărut polițistul. Uede scena. Cu revolverul în mînă sare în sufragerie.*)

POLIȚISTUL: Mîinile sus.

SANS-RIVAL (*tresare, dar nu se întoarce*): Ce obicei, doamne!

POLIȚISTUL: Mîinile sus!

SANS-RIVAL: Pariez că domnul nu țîne măturoidul.

POLIȚISTUL: De data asta țîi s-a înfundat. (*Se apropie.*)

SANS-RIVAL: Sînt pe cale să-țîi dau dreptate...

POLIȚISTUL (*zîmbește triumfător*): Și cu cuțitul în mînă.

SANS-RIVAL: Cuțitul? Oh, da! Hm... Trei anișori asigurați.

POLIȚISTUL (*întinde revolverul*): Aruncă-l!

SANS-RIVAL (*aruncă cuțitul*): O să vă explice domnișoara...

POLIȚISTUL (*către Elena*): V-a lovit?

ELENA (*privindu-l fix pe Sans-Rival*): A vrut... voia...

SANS-RIVAL: Să fur filodendronul! Îmi pregătesc cavoul meu individual.

POLIȚISTUL: De data asta ai călcat cu stîngul. (*Elenei.*) V-a atacat?

ELENA (*il privește întîi pe Sans-Rival; zîmbetul lui ironic o întărită*): Da! M-a atacat! Da! A sărit pe fereastră și a năvălit asupra mea cu cuțitul în mînă!

SANS-RIVAL: Mai miroase a ceapă!

POLIȚISTUL: Ceapă?

SANS-RIVAL: Cuțitul... Și a (*fioros*) singe!

POLIȚISTUL: Singe?

SANS-RIVAL: Al domnișoarei, sau al filodendronului.

POLIȚISTUL: Faci și pe deșteptul.

SANS-RIVAL (*ironic*): Apropo, nu cumva am uitat la dumneata tabachera? (*Polițistul încearcă să-l lovească. Sans-Rival îl apucă de mînă. Pentru prima dată, crunt.*) Nu-țîi permit! Cu revolverul, da, e cu totul altceva! (*Elenei, zîmbind din nou.*) Sînt liber! (*Elena plînge, un plîns nervos.*)

POLIȚISTUL: Vezi în ce hal ai adus-o?

SANS-RIVAL (*spre filodendron*): Vezi în ce hal ai adus-o?

(*Se aude soneria.*)

POLIȚISTUL: Deschideți! Sînt oamenii mei!

(*Elena se duce să deschidă.*)

POLIȚISTUL: La cea mai mică mișcare, trag!

SANS-RIVAL: Fraza asta o știu pînă și copiii.

LEONIDA (*se aude vocea lui — apoi intră cu Elena*): Ce ai? Ce țîi s-a întîmplat?

SANS-RIVAL: Păcat... credeam că e Anton.

POLIȚISTUL: Așteptai vreun complice?

SANS-RIVAL: Așa ceva.

POLIȚISTUL (*către Leonida*): Domnul?

LEONIDA: Al casei... (*Speriat.*) A vrut să fure filodendronul?

POLIȚISTUL: L-am arestat în clipa în care cu cuțitul în mînă...

SANS-RIVAL (*corectează*): „Înarmat cu un cuțit pe care îl alăturăm drept... corp delict...”

POLIȚISTUL: Am venit toamai la timp, pentru...

SANS-RIVAL: Aș fi făcut-o bucăți pe domnișoara! Tocătură! Harcea-parcea!

LEONIDA: Dar ce s-a întîmplat?

ELENA (*țîpă la Sans-Rival*): De ce nu spui ceva să te dezvinovățești? De ce faci spirite?

SANS-RIVAL: Vă ofer și dumneavoastră o șansă.

ELENA (*izbucnire isterică*): Da, m-a lovit! M-a amenințat cu cuțitul, m-a apucat de păr și...

SANS-RIVAL: Dovadă că este pieptănată!

ELENA: M-am pieptănat după aceea! SANS-RIVAL (*fioros*): I-am spus! Piaptână-te pentru ultima dată!

ELENA (*in hohote*): M-a lovit! M-a atacat! S-a aruncat asupra mea, mi-a astupat gura cu o batistă...

SANS-RIVAL: Cu cloroform!

ELENA (*înciudată*): Da! Cu cloroform! POLITISTUL (*miroase aerul*): Cloroform?

ELENA: Nici acum nu vorbești?

POLITISTUL (*sever, oficial*): Sans-Rival, zis „Lib...” (*tușește*), zis „De-azi-pe-miine”, zis...

SANS-RIVAL: Zis „Filozoful”!

POLITISTUL (*nu știa asta*): „Filozoful”?

SANS-RIVAL (*privind-o pe Elena*): Avem noi un consemn...

POLITISTUL: Urmează-mă! (*Ia cuțitul.*) Cuțitul îl luăm drept corp-delict.

SANS-RIVAL: Bine că mi-am adus aminte. N-ar fi rău să iau niște măsuri... Nu se știe niciodată pînă unde pot ajunge oamenii care iubesc atît de mult florile. Domnișoară, m-am mișcat din această odaie?

ELENA (*neînțelegînd*): Nu...

SANS-RIVAL (*către Leonida*): Cunoașteți acest cuțit?

LEONIDA: E din bucătărie.

SANS-RIVAL (*oficial*): Vă rog să se consemneze!

POLITISTUL: Să mergem! (*Se întoarce brusc către Leonida.*) Undeva v-am mai întîlnit eu pe dumneavoastră! Da, da...

SANS-RIVAL: Ce mică e lumea! Doamne, ce mică!

POLITISTUL (*pleacă spre verandă cu Sans-Rival*): Urmează-mă!

ELENA: Sans-Rival! M-ai mințit! (*Sans-Rival se întoarce mirat.*) Ești și tu un făcător de sclavi! Vrei să mă înrobești, de aceea te porți așa!

SANS-RIVAL: Mda... pe undeva există o contradicție!

ELENA: Nu ești liber, Sans-Rival!

SANS-RIVAL: Mda... am niște rămășițe de robie prin care îmi apăr libertatea! (*Pornește.*)

ELENA: Sans-Rival!

SANS-RIVAL: Poftim!

ELENA: Spune ceva!

SANS-RIVAL: Un sfat? Scăpați de el cît mai repede cu putință! Ori o să

vă ucidă, ori o să vă pună să ucideți!

(*Pleacă. Au ajuns la balcon.*)

ELENA (*disperată*): Sans-Rival!
SANS-RIVAL (*de la verandă*): Frumoașă plantă!

(*Polițistul fluieră. I se răspunde.*)

LEONIDA: Spune-mi odată, ce s-a întîmplat?

ELENA: Cheamă-i înapoi! Strigă-i!

LEONIDA: Elena, ce s-a petrecut aici?

ELENA: Cheamă-i înapoi! E nevinovat! Repede! Cheamă-i! (*Fuge spre verandă.*)

ELENA (*de la ușa verandei*): Hei! Voi! Poliția! Ei! Stați să vă explic! Sans-Rival! Ah! A fugit! A șters-o! Uite! Sans-Rival! Fugi, Sans-Rival! Așaaa! A scăpat! (*Se aud împușcături.*) Nu! Doamne! L-au lovit! Sans-Rival! Nu! Nu l-au atins! Oh! Șchioapătă! Fuge spre colț... Uite! Încă puțin! Sans-Rival!

LEONIDA (*o aduce în sufragerie. Elena plînge în hohote*): Elena, Elena! Vino-ți în fire!

ELENA: L-au lovit... Doamne! Cum s-a îndoit de durere!

LEONIDA: Liniștește-te! Era un hoț... un răufăcător!

ELENA: Nu, nu era... N-a făcut nici un rău!

LEONIDA: Te-a atacat cu cuțitul! Și eu l-aș fi predat!

ELENA: Nu... Eu am adus cuțitul din bucătărie.

LEONIDA: Tu?

ELENA: Ca să taie filodendronul... Iar el n-a vrut.

LEONIDA (*îngrozit*): Elena, tu!

(*Se aude zgomotul ușii, care se deschide. Intră Ioana, Anton, Mihai. Sînt atît de mîhniți încît nu observă că s-a petrecut ceva în casă.*)

ANTON: Aici sînteți?

IOANA (*se așază. După o pauză*): Adevărul e că n-am putut să primim o-ferta...

MIHAI: Desigur... schimbul... condițiile.
IOANA: Și apoi, caloriferul strică aerul din casă. Îl usucă...

ANTON: Oricum... și veranda... e cu totul altfel cînd dă spre răsărit.

MIHAI (*către Elena*): Pentru ce plîngi?

IOANA: Nu plînge, am refuzat, dar nu din cauza filodendronului. E cam frig... Cineva a deschis fereastra.

LEONIDA (*cu o teamă nelămurită*): A fost pe aici un hoț!

ANTON (*vede pe masă trusa lui Sans-Rival*): A cui e asta? Cine a fost aici?

LEONIDA: Sans-Rival.

ANTON: A fost aici Sans-Rival?

IOANA: Doamne!

ANTON: Și unde este acum?

LEONIDA (*cu aceeași teamă*): Elena l-a predat poliției...

ANTON: Tu! De ce ai făcut-o? Pentru ce l-ai predat?

LEONIDA: Pentru același motiv pentru care îl predaseși și tu: n-a vrut să taie planta asta blestemată!

ANTON: Miști! Eu... eu n-aș fi...

LEONIDA (*izbucnește*): Da! Și tu... și eu! De asta sint îngrozit! L-aș fi predat și eu pentru același motiv!

ELENA: Taci... taci...

LEONIDA: Planta asta e o vrăjitoare.

ELENA: Taci!

IOANA: E un sacrilegiu...

LEONIDA (*toată izbucnirea lui, ca și fapta lui din final, este rezultatul fricii și nu al curajului*): Voi faceți un sacrilegiu! Voi! Il țineți în casă, chipurile...

MIHAI: Taci! Este... e o moștenire.

ELENA: Scrisoarea... tatii.

LEONIDA (*urlă*): Care scrisoare? Unde-i scrisoarea?

MIHAI: Scrisoarea... (*Către Ioana.*) E adevărat că scria... „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor!“?

IOANA: Da... așa...

MIHAI: E la tine?

IOANA (*neliniștită*): Ce să fie la mine?

MIHAI: Scrisoarea. Tu ai văzut-o?

IOANA (*neliniștea ei crește din ce în ce*): Eu?! Dacă am văzut-o?

MIHAI: Da... ai văzut tu scrisoarea?

IOANA: Mihai! Ce tot spui? Tu ai vorbit prima dată despre această scrisoare!

MIHAI: Eu?! Cum să fi vorbit eu?

ELENA: Mihai!

MIHAI: Eu... eu n-am văzut-o!

ANTON: Mamă!

IOANA (*către Mihai*): Tu ai venit și ai spus: „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor!“

(*Gîndul că scrisoarea asta n-a existat niciodată îi înnebunește.*)

LEONIDA: Ai spus dumneata așa ceva?

MIHAI: Eu niciodată!

IOANA: Mi-amintesc ca acum... Ai venit în ziua aceea îngrozitoare și ai spus: „În planta asta va dăinui el!“ Mi-am amintit de atâtea ori de atunci!

MIHAI: Da, de asta... mi-aduc aminte.

LEONIDA: Dar cine a vorbit despre ultima lui dorință?

IOANA (*către Mihai*): Tu! Ai spus: „Ultima lui dorință!“

MIHAI: Nu! Altcineva... Cineva a spus: „Planta asta...“ Da, da... „Frunza asta e...“ Nu, nu... a zis: „...În aceasta... în acest filodendron...“

IOANA: Da, mi-amintesc bine... A venit cineva și a zis: „Păstrați planta...“

MIHAI: Da, eram de față... „Este lumina ochilor noștri!“ Așa a zis.

ELENA: Și scrisoarea? Scrisoarea cine a adus-o?

MIHAI: N-am văzut nici o scrisoare!

IOANA: Doamne! Nu se poate!

LEONIDA (*înfurișat*): Scrisoarea asta nu s-a scris niciodată!

MIHAI: Nu se poate! Nu se poate!

ANTON: Dar fraza asta... fraza asta: „Păstrați filodendronul ca lumina ochilor!“; cine a spus-o? Cine a rostit-o primul?

IOANA: Nu știu! Doamne, nu știu!

LEONIDA: Ați fabricat-o singuri!

IOANA (*se lasă pe un scaun*): Doamne! (*Tare.*) N-a existat scrisoarea! (*Plins sec — ca un bocet. Pauză.*) N-a scris niciodată scrisoarea asta... Doamne, n-a scris-o... Iar eu de atâtea ori l-am blestemat... Și mă hărțuiam cu el în nopțile albe, nesfârșite... De câte ori... Și-l spuneam vorbe aspre... și-l ocăram, și-l judecam, și-l acuzam, și-l condamnam... Doamne! De câte ori nu m-am certat cu el în zilele negre, nesfârșite... Și l-am făcut „om fără suflet“ și „om fără inimă“...; și „făcător de robi“ l-am numit... Doamne!

(*În timp ce Ioana vorbește, Leonida se repede asupra filodendronului, rușind cu minie frunzele.*)

ELENA (*către Leonida*): Nu! Nu!

MIHAI: Stai! Ce faci?!

LEONIDA: Na! Na! Na!

MIHAI (*il trage la o parte*): Stai!

LEONIDA: Na! Vrei să ne distrugi, hai? Să ne omori! Să ne ții sclavi!

IOANA (*jelind mocnit*): Aaaa...

(*Leonida se oprește. Gîfîie. Privește filodendronul cu frică. Scoate o țigară, o aprinde. Trage un fum. Pe verandă apare o umbră. S-a apropiat de geam. Intră. E nea Pavel „Florarul“.*)

PAVEL (*umple scena — vorbește tare, în contrast cu nea Petre; calcă tare, apăsat*): Bună seara, onorată instanță! Îmi dați voie? Pavel! Nea Pavel „Flora-

rul". Aici se află filodendronul cu pricina? Rog să mă ierțați pentru întîrziere... Am avut o întîlnire cu Sans-Rival, însă dumnealui s-a încurcat într-o mică discuție cu oamenii legii. Cum naiba au pus mîna pe el? Deci, asta-i! Hm... Dar ce s-a petrecut aici, onorată instanță? A trecut taifunul Flora? Ce-i, băiatule? Cine mi te-a deocheat? Ba nu! Asta e mină de om! Om! Ptiu! Oamenii care îngroapă ficușii în cavouri! Unde s-a mai pomenit una ca asta, onorată instanță!? ...Ați auzit? L-au prins pe Sans-Rival! Au tras în el! Da, da! Deci, asta e... Regret, dar nu pot să-l car singur. Am să-mi aduc mîine o calfă. Dar mai întîi de toate trebuie tăiat, ca să prindă putere. (A și scos din buzunar un foarfece de grădină și, cu un gest de cunoscător, taie filodendronul, care se prăbușește.) Nu vă speriați... Știu eu ce știu... Plantele, onorată instanță, au nevoie de aer! De spațiu... Am avut o clientă... Adică cineva... m-a avut de client... Tinea florile în casă... (Despre filodendronii cei mici.) Aceștia mici pot să-i iau? (Nu-i răspunde nimeni.) Deci, îi iau... (Ia o glastră.) Să-mi permiteți numai să-i scot pe balcon... Vorba lui Sans-Rival... „Ușile“. Știți că l-au împușcat? La picior, se zice... (Iese pe verandă, lasă glăstra — se întoarce vorbind.) Ce vă spuneam? Da... Va să zică, i-am luat toate ghivecele și le-am dat la oameni care au curte. Florile.

onorată instanță, sînt ca ființele vii... da, da. (Duce afară a doua glastră.) Ia un leu și închide-l în casă. Ori moare, ori te mîncă! Astea le luăm... (Se uită pe rînd la toți; nu-i răspunde nimeni.) Deci, le luăm... Florile sînt niște ființe răzbunătoare. Te înrobesc pentru că le înrobești! Cum naiba l-au înhățat pe Sans-Rival? Se spune că e grav rănit... foarte grav... (Duce a treia glastră.) Florile, onorată instanță, se răzbună. Adică, cum îți permiți dumneata să îngrijești florile? Ce ești? Cine ești? Dumnezeu? Nu-i așa? Astea le luăm? (Se uită la Ioana; dînsa nu răspunde.) Deci, le luăm... Știți că în India, florilor li se cîntă? Da, onorată instanță! În India! Țară veche! Li se cîntă! Ca la copii! Știu ei ce știu, indienii! (Duce a patra glastră.) Pentru că florile sînt ca niște ființe vii.. Ascultă-mă pe mine! Cinci ani și jumătate închisoare am adunat din cauza dumnealor! Da, onorată instanță! Pentru că există oameni care încuie ficușii în cavouri! (Duce a cincea glastră.) Da, da... Sans-Rival zicea... Știți că au tras în el... Se zice că nu scapă... La ce te poți aștepta de la oameni care... Așa „micu“ îl luăm? (Așteaptă un răspuns, aplecat asupra „noului-născut“. Nu-i răspunde nimeni, Ioana pare că n-a auzit — e absentă.) Deci...

ELENA (alb): Acolo... la marginea orașului... toate casele au curte, grădini... Sans-Rival spunea...

C O R T I N A

Ilustrația: MIHU VULCANESCU

București, 1964 — 1965

